

I.N. ΠΕΡΥΣΙΝΑΚΗΣ

ΜΟΝΟΦΥΛΛΟ Α΄

Στον Τάκη και την Άννα
διπλής απόσταξης φίλου
σταφυλιού λέγος για
στιάλογ-

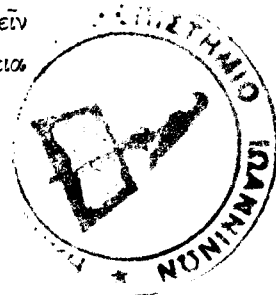
[Signature]
29.07.10

ταῦτόν δ' ἔστι νοεῖν τε καὶ οὐνεκεν ἔστι νόημα
Παρμενίδης ἀπ. 8

σύ δ' οὔν, ἐπεὶ ὦδ' ἐλιάσθης,
πέυσεαι οὐ πλέον ἢ ἐβροτείῃ μῆτις ὄρωρεν
Ἐμπεδοκλῆς ἀπ. 2

Ἦταν
ὁμορφὴ ἢ δύση, σὰ νᾶταν τὰ χεῖλη σου, πού
ἀπαλότατα, διάφανα, σκίστηκαν ἄξαφνα
σ' ἓνα χαμόγελο
Νικηφόρος Βρεττάκος, Ὁδοιπορία Β 61

ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύναι, ἄλλα δὲ ποιεῖν
Θεογνίδεια

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2010

2019 200

ACFEA: Caun Kaya In

AP. DE: 2019 200

ΛΩΡΟΣ

Πέτρινες κορυφές βραχονησίδων
 ὅ,τι ἀπομένει ἀπὸ τὴν καθημερινὴ καθίζηση
 στὴν κινούμενη ἔρημο τῶν σχέσεων.
 Ἐκεῖ μέσα στὸ λιγοστὸ χῶμα τοῦ πιὸ ψηλοῦ βράχου
 ἀλάτι στὴν πληγὴ
 θάλλει γενναῖα ἢ ὑπερηφάνεια.
 Κάβος δεμένος τοῦ Αἰγαίου
 ἢ καθημερινὴ ἐνασχόληση
 μὲ τὴν μετάπλαση τοῦ λόγου.
 Ἀκολουθῶ τὶς καθαρὲς καμπύλες τοῦ γαλαζίου
 ποῦ μέσα τους ἀποφασιστικὰ
 δέχονται τὴ στεριά.
 Ματαίως ἀντιστεκόμενος
 στὴν ἀντιμεταχώρηση τοῦ μετεώρου.
 Μικρὴ κουκίδα σκιᾶς σὲ ταξιδεύει νότια
 κατὰ μέτωπο τοῦ Ψηλορείτη
 στὰ δυτικὰ τοῦ ἀεροσκάφους·
 ὅταν μένει πικρὸ τὸ γιασεμί
 καὶ τὸ φεγγάρι ἀσημώνει τὴ Μαδουρὴ τὸν Αὐγούστο.
 Σκέφτομαι καθημερινὰ τὴν ἀγωνία
 ἐνὸς σύννεφου βροχῆς ποῦ δὲν ἀδειάζει.

(27.12.2001)

ΜΗΤΡΙ ΦΙΛΗ:

Τῇ μάνα μου τὴν ἀγαπῶ γιατίι πονεῖ γιά μένα

Κρατοῦσε τὸ κεφάλι της καὶ τὴ φιλοῦσε·
 κάρφωσε στὰ μάτια του
 λίγο θολὰ τὰ θαλασσινὰ της μάτια:
 στὴν ἄκρη κρυστάλλωσε τὸ τελευταῖο δάκρυ-
 καὶ πέταξε σὰν φυσαλλίδα ἡ πνοή της.
 Ἀπίθωσε τὸ μαρμάρينو κεφάλι ποῦ ἔμεινε νὰ τὸν κοιτάζει·
 τὴ φίλησε καὶ τῆς ἔκλεισε τὰ μάτια.
 Δυὸ ὥρες μετὰ τὸν Ἐπιτάφιο.

Ἔτσι στήλη σμιλεμένη
 θὰ σὲ κρατῶ στὰ μάτια μου νὰ μὴ σὲ λησμονήσω.

- Ξενιτεμένο μου πουλὶ κι ἀλέργο μου γεράκι
 ἡ ξενιτειὰ σὲ χαίρεται κι ἐγὼ πίνω φαρμάκι·
 ἀλαργοξορισμένο μου ... συνήθιζε νὰ λέει.
 - Ἕνα κουδοῦνι ἀργολαλεῖ στὶς Σφακιανὲς μαδάρες,
 μὲ τίς μαδάρες μάχεται μὲ τὰ βουνὰ μαλῶνει·
 μαδάρες βγάλτετε κλαδιὰ καὶ σεῖς λαγκάδια χόρτα:
 Δίπλα σου θὰ ἔμαι, Νικολή, ὅπου κι ἂν πᾶς πηγαίνω
 γιὰ νὰ σπουδάσουν τὰ παιδιὰ.
 Ἦταν ὡραία ἡγετική.

Ἦλα εὐχή τῆς μάνας μου ἀπὸ τὸ δεξιὸ μου μέρος
 νὰ πολεμήσω τὸ θεριὸ ποῦ ἔρχεται στὴ βρύση.
 (01.06.03)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Μὲ τὴν περιστροφή τῆς ἀπολυτότητας
 κτίζονται τείχη ἀπομόνωσης
 καὶ μετακινοῦνται ἀναλημματικοὶ τοῖχοι ἐπικοινωνίας.
 Ψάχνεις σὲ γεωφυσικὲς διασκοπήσεις
 ἐρείπια θαλασσινῶν ἀναρριγήσεων
 ἐρείπια περασμένου ἡλίου.
 Τὸ κατσαβίδι τῆς μανίας
 ὑψώνει τὸν πύργο τοῦ ἄγχους,
 περιμένοντας εἰς τὸν αἰῶνα
 νὰ κατακυλήσει ὁ βράχος ἀπὸ τοὺς Σκάρους.
 Σκεπάστηκε μὲ ὄστρακα
 τὸ βλέμμα πού σπαρταροῦσε τὸν ἥλιο.
 Χιόνι πολὺ ἐσκέπασε τὰ ἔχνη.
 Λειχήνες τὰ τοπία τῆς ἀφῆς
 καὶ ξέρα ὁ βιότοπος τοῦ ρίγους·
 ἐπίφυτα κατάκτησαν τοὺς κλάδους τῶν δέντρων στὰ ὑψίπεδα.

Βρίσκονται σὲ καταστολὴ
 καὶ ὅσοι καθημερινὰ δολοφονοῦνται
 ἀπὸ τὰ μολύβια τῆς μιζέριας,
 τὰ βέλη τῆς διαβολῆς καὶ τοῦ φθόνου.
 Τόπος ἐντελὴς στὴ μιζέρια
 ἐξαργυρώνει τὴν τιμὴ σου μὲ τὰ μέτρα τους.
 Ἀκολουθῶ τίς καθαρὲς καμπύλες τοῦ γαλάζιου
 ποῦ μέσα τους ἀποφασιστικὰ
 δέχονται τὴ στεριά.
 Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τὴ γλώσσα τους
 καὶ πορεύομαι μόνος.
 Σὲ ταραγμοὺς τῆς τροπόσφαιρας
 ἀνάμεσα στὶς κορυφὲς καὶ τίς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.
 Τὸ τρένο μόνο σὲ δυστύχημα ἀλλάσσει δρόμο.
 Οἱ ποταμοὶ πάντοτε κατεβάζουν!
 Ἀνεπαισθήτως μ' ἔκλεισαν ἀπὸ τὸν κόσμον μέσα.
 (22.12.03)

ΟΙ ΧΡΕΩΝ

ὁρόων ἐπ' ἀπείρονα πόντον, Ἰλιάδα

Δυτικά πίσω βούλιαζε σὲ παχιά στρώματα
 ἓνας ἥλιος πορτοκαλένιος,
 τὴν ὥρα ποὺ ἓνας κόμπος πνιγόταν στὸ λαιμό:
 ἔρημος, χωρὶς νὰ σὲ περιμένουν,
 τρίζοντας ἓνα κλάμα σὰν ἀνεμόμυλος.
 Ἐραγε τί μᾶς φέρνει μεγεθυνόμενο
 τὸ ἄσπρο σημάδι ἀπὸ τίς θαμπές γραμμές τῆς Ἰθάκης.
 Τὴν πρώτη Μαΐου στὰ Μνήματα,
 τί μᾶς ἐπιφυλάσσει τὸ δίκιο μας
 στὶς ἀγορές τοῦ κόσμου.

Καθισμένος στὴ σκηνή του
 ὀλοταχῶς κατευθύνεται στὴ μοναξιά του
 ὁ πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς.
 Δοσμένος στὴν αὐστηρότητα
 ὥσπου σμιλεύτηκε ἡ θλίψη
 ἀνάμεσα στὰ φρύδια καὶ τὴν ψυχῇ.
 Μὲ ἀλυσίδα σὲ πνίγει
 τὸ καθημερινὸ ἄγχος τῆς ὀλισθήσεως τοῦ ὀγκόλιθου.
 Κρατῶ τὴν εὐφορία ἐνὸς κλάδου τῆς ἐλιάς
 ποὺ σπάει ξαφνικᾶ
 φορτωμένος τὸν Αὐγούστο·
 καὶ τὸ τραγούδι τῆς ἄρπας τοῦ Ρίου,
 δεμένος μὲ σκοινιά στὸ κατάρτι.

(06.12.04)

ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ

Μιά πεταλούδα προσπαθεῖ
 ἐπάνω στὸν ἀνθὸ νὰ καθίσει,
 ὅταν στὸ μούχρωμα σηκώνεται ὁ ἄνεμος
 καὶ τὴν παρασέρνει μακριά,
 ὥσπου τὴν πίνει τὸ σκοτάδι.
 Ἔτσι μᾶς ἄφησε χωρὶς τὸ πέταγμά της.

Ἔπειτα ἡ μορφή της
 κάθισε στὰ ἐξαπτέρυγα
 καὶ συνοδεύει μὲ τὰ λουλούδια
 τὸν ἐπιτάφιο θρῆνο τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς.
 Ἡ θύμησή της ἀναμείχθηκε τὸν Ἰούνιο
 μὲ τὴν πνοή ἀπὸ τὶς φιλύρες «στὴ Δωδώνης»
 στὴν καλύτερη ὥρα τῆς πόλης.
 Καὶ ὁ λόγος νὰ λειαίνεται
 στὶς πέτρινες ὄχθες τοῦ Βοῖδομάτη:
 αὐτοῦ ἐκείνου μάθημα τοῦ καλοῦ
 στὸν περιρρέοντα ρύπο.
 Δὲν διαβάζει τοὺς στίχους αὐτούς·
 χωρὶς αὐτὴν τὰ συναισθήματά μας.
 Πικρὴ ἀνάμνηση τὸ χειμῶνα
 αὐγουστιάτικου γίαισμοῦ μὲ πανσέληνο.
 Εἴ τις ἐστὶν αἴσθησις στοὺς πεθαμένους.

Κατὰ τὴν ἐκταφὴ βρέθηκε ἓνα βέλος
 ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ Μαραθῶνα στὴν καρδιά της.
 (12.11.2005)

ΑΓΝΟΙΑ ΤΟΥ ΑΛΗΘΟΥΣ

ὥσπερ τὸ τῆς Ἑλένης εἶδωλον...
γενέσθαι περιμάχητον ἀγνοία τοῦ ἀληθοῦς, Πλάτων, Πολιτεία

Φέρεσαι πάνω ἀπὸ κρυμμένους σκοπέλους
ψυχὴ ἀτελὴς στὴ θεὰ τοῦ ὄντος.

Τὰ μάτια τῶν δέντρων ποὺ φουσκώνουν
ἀσβεστολιθικά πετρώματα
ἔχουν σκεπάσει τίς ρῶγες.
Τὰ μελανὰ μύρτα δὲν ἀναρρίγησε
λεπτὸ ρεῦμα τῆς θάλασσας τοῦ Ἰουλίου,
ὅταν φλέγει τὸν ἥλιο ἢ λάμψη τοῦ βλέμματος.
Καὶ ἀποροῦμε
γιὰ τὰ ἔτοιμα λόγια ποὺ δὲν γεννήθηκαν,
γιὰ τὰ λουλούδια ποὺ δὲν βλάστησαν στὰ χεῖλη,
γιὰ τὰ μικρὰ κόκκινα ρόδα ποὺ δὲν ἄνοιξαν στὶς θηλές.
Σὰν τὸ θαλάσσιο Γλαῦκο ἀγνώριστοι
μὲ στρείδια καὶ φύκια καὶ πέτρες.
Φορτώνεσαι σὰν τὰ μολυβένια βαρίδια τῶν δικτύων
κολλημένες πάνω σου τίς ἔμφυτες κακίες τους.

Θηλὴ σπαργῶσα τὸν ἔρωτα,
πρὶν ἀπὸ τὴ γαλακτίνη ὁδὸ,
αἰσθητικὴ τῆς μόνιμης οὐσίας
ποὺ ἔδωσε μορφὴ στὸ μάρμαρο,
ὅταν τὸ μέγιστο μάθημα ζωγραφίζει,
ὅταν φλέγει τὸν ἥλιο ἢ λάμψη τοῦ βλέμματος.

(28.02.06)

ΜΟΡΦΗ, ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ

Συνάντηση σὲ ζεστὰ γήινα χρώματα,
 καμένη ἄμμος, χοντροκόκκινο καὶ μολυδί,
 δυναμικὸ ἄσπρο καὶ μολυδί σὲ γαλανὸ καὶ μαῦρο φόντο,
 ἄγγελος μηνυμάτων,
 ἀτενίζοντας τὸ ἀπέραντο πέλαγος τοῦ καλοῦ.
 Στὴν πανσέληνο μὲ τὴ βεβαιότητα τοῦ πλήρους
 καὶ τὴν κρυφὴ μαχαιριὰ τῆς ἀπουσίας.
 Καλοκαίρι ποῦ ἀγναντεύει
 μὲ τὸ σῶμα ξαπλωμένης γυναίκας
 πάνω στὸ χοντροκόκκινο καὶ τὴν καμένη ἄμμο,
 δικαιοσύνη τῶν γραμμῶν·
 διάλογος τοῦ γκριζοῦ καὶ τοῦ μαύρου μὲ φόντο γαλανό.
 Ὁ ἔρως διαδρομὴ τοῦ σκοῦρου γκριζοῦ μέσα στὸ ἀνοικτὸ
 σὲ σκοῦρο γαλανὸ καὶ μαῦρο φόντο,
 τηγμένα χρώματα καὶ σώματα·
 ὁ πόθος καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ ὅλου ἔρως.
 Ἐρωτικὸ κόκκινο, γαλανὸ καὶ μολυδί:
 ὁρμητικὸ γκριζοῦ καὶ γαλανὸ σύμπλεγμα σὲ μαῦρο φόντο,
 λευκὴ μορφή ἀγκαλιὰ μὲ τὸ μαῦρο καὶ τὸ γαλανό,
 λευκὸ σύμπλεγμα μὲ γκριζοῦ σὲ φόντο μαῦρο καὶ γαλανό-
 δικαιοσύνη τῶν σωμάτων·
 κάτω τὰ φῶτα τῆς πόλης ἐπιπλέουν ὑγρά.
 Ἐπιθαλάμια ἀγκαλιὰ καὶ φιλήματα·
 ἐπιθαλάμιες διαδρομὲς στὸ φεγγαρόφωτο,
 τὸ στῆθος τοπίο τοῦ φεγγαριοῦ.
 Μορφή καθισμένη στὴν αἰωνιότητα,
 ἄσπρο γκριζοῦ καὶ ἄμμος ψημένη,
 μαῦρα μαλλιά ποῦ ἀνεμίζουν στὸ γαλάζιο.
 Μαύρη βαθιὰ ματιὰ διηνεκῆς
 ποῦ καθρεφτίζει τὸν ἥλιο,
 ἀναρριγίζει τὴ ραχοκοκαλιὰ
 καὶ δημιουργεῖ τὴν ἐσωτερικὴ προοπτικὴ,
 μὲ μιὰ πινελιὰ ἀπὸ παράπονο στὴν περιφέρεια.
 Πανσέληνος ἡ Μαδουρὴ χωρὶς κουκίδα νέφους

δικαιοσύνη τοῦ ἄσπρου, τοῦ μαύρου καὶ τοῦ γαλανοῦ,
 πανσέληνες διαδρομές στὸ σῶμα·
 τὸ στῆθος τοπίο τοῦ φεγγαριοῦ
 πανσέληνος μαστός.
 Αἶγινα, εὐδία τῶν χρωμάτων καὶ τῶν γραμμῶν
 τοῦ γαλανοῦ τοῦ μαύρου καὶ τοῦ γκριζοῦ.
 Ἀρχές μιᾶς φυσικῆς φιλοσοφίας,
 ψυχρές καὶ θερμές ἀποχρώσεις,
 γαλανό, μαῦρο, ἄσπρο, γκριζο, κόκκινο,
 ἡ ἀφαίρεση μορφῆς καὶ χρωμάτων τοῦ Γιάννη Μόραλη,
 δικαιοσύνη τῆς μορφῆς καὶ τῶν χρωμάτων,
 ζωγραφίζει τὴν ἀπαράβατη τάξη τῆς μεταφυσικῆς
 ἔχοντας ἐναργές παράδειγμα στὴν ψυχὴ
 ἐκείνου ποὺ πραγματικά ὑπάρχει,
 αὐτοῦ ἐκείνου μάθημα τοῦ καλοῦ
 στὴν ἑτοιμὴ ποίηση τοῦ κόσμου.

(22.04.06)

ΚΑΤΟΨΗ

τοῦ λεπτοῦ σώματος τῆς χώρας μόνου λειφθέντος

Πλάτων, Κριτίας

Πετρονησίδες ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδο σὲ ὄρμους μυστικούς.
 Ἐδῶ πετρώδης κορυφή, δίπλα πράσινος κάμπος,
 κίονες ποὺ στηρίζουν τὴν ἱστορία·
 ὁ ποταμὸς σέρνει μνηῆμες στὴ θάλασσα,
 οἱ σωρεῖτες κρέμονται σὰν πολυέλαιοι
 καὶ ἡ Σακχάρα ἀνέβηκε στὶς χιονοκορφές.
 Κάθετες φλέβες τὰ ποτάμια στὸ κορμί της,
 ἰσκιώματα οἱ ἄλλοι στὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ στὰ δυτικά,
 ὅταν ἡ κορυφή καλωσορίζει τὸν ἥλιο.
 Μικρές κουκίδες πράσινου προχωρημένου
 στὶς πιὸ ψηλές κορυφές τῶν ὄρεων.

Κάτω ἡ ἐκβολὴ καταλήγει στὸ ἔλος·
 αὐλάκια περιχαρακωμένα ἢ καθημερινότητα.
 Ἐνα καράβι κουβαλεῖ τριακόσιες ἐξήντα πέντε ἡμέρες·
 κάθε μέρα καὶ ψυχὴ καὶ μία δυστυχία.

Ἔχει ἀπομείνει τὸ λεπτὸ σῶμα τῆς χώρας
 περιερρηκυίας τῆς γῆς, ὅση πείρα καὶ μαλακή.
 Καταπατήθηκαν τὰ δάση ἢ καῖχαν
 καὶ ἡ βροχὴ ποὺ τρέχει πάνω στὴν ἀχώματη γῆ
 χάνεται στὴ θάλασσα,
 καὶ ἀπὸ τὰ τρεχούμενα βρυσικά καὶ ποταμίσια νάματα
 ἔχουν ἀπομείνει λίγα σημάδια.

Ἡ ζωὴ πῶς θνήσκεις μέσα στοὺς πορτοκαλανθοὺς
 κι αὐτὴ ποὺ λείπει κάθε χρόνο τέτοια νύχτα·
 πῶς λείπει αὐτὴ ποὺ εἶναι δίπλα μου
 κι εἶναι παρούσα αὐτὴ ποὺ λείπει!

(12.05.06)

ΟΙΟΝ ΑΠΟ ΠΥΡΟΣ ΠΗΔΗΣΑΝΤΟΣ ΕΞΑΦΘΕΝ ΦΩΣ

ὁ σὸς δ' ἰδὼν νιν νοῦς ἐποιήθη Κύπρις, Εὐριπίδης

Ὁ ποταμὸς πότε στήν ἄκρῃ ἀπὸ τὸ χῶμα
καὶ πότε χαμηλὰ μέσα ἀπὸ βράχους
βρίσκει ἀσυνθηκολόγητῃ ροῇ
καὶ κατεβάζει τὸν πλοῦτο του.
Ψῆλὰ στὸ φρύδι τοῦ ποταμοῦ
στὴν πέτρα φυτρωμένη μιὰ ἑλιά
καθρεφτίζεται στὰ νερά του καὶ προσεύχεται
πότε ὁ καρπὸς τῆς
ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ θὰ πλουτίσει τὰ νάματα.

Ξετυλίγοντας παραποτάμιες διαδρομὲς σιωπῆς
(ἡ Ἥρα ἐξηνέμωσε τὴν κοίτη-
τόσες θυσίες μάταιες!)
καὶ στεναγμοὺς τετράφυλλους
ἔξαφνα βλέπεις τὴ Στρουγκούλα ἀνάγλυφῃ,
ἡλιόλουστῃ καὶ χιονισμένη:
κρεμαστοὶ κῆποι οἱ πεζοῦλες τῆς
πρασινολογοῦν,
σὰν ἐρωτήσεις τῆς Σφίγγας,
χάρτες ἀγεωγράφητοι τοῦ στήθους
ὅπου γυρεύεις νὰ σωθεῖς.

Ἡ ματιὰ ποὺ καταπίνει σὲ ἀτελείωτῃ δίνη τὸν κολυμβητὴ
φωτιὰ ἀνάβει πάνω στὰ ἄγρια βουνὰ
ὅπου καίει τὸ κορμί του
κι ὕστερα θεμελιώνει παλάτι.
Σημμασιοδοτεῖ τὰ σχήματα, τὰ γράμματα, τὰ χρώματα,
στὶς πινακίδες τῆς Ἰθάκης
ποὺ ἔχουν ξεχαστεῖ καὶ δὲν γνωρίζουν τὸν ἥλιο
καὶ στὰ χρώματα μέσα κρατοῦν σιωπηλὴ τὴν ἱστορία.
(06.06.06)

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΜΕΡΑ

Ἦ βροχὴ τῆς ἡμέρας, ὁ κάματος τοῦ σώματος
καὶ τοῦ μυαλοῦ ἢ μαρμαρυγὴ
ἐσύνθεσαν τὸ βράδυ τῇ μορφῇ σου ἀναδυόμενη
πάνω στὸν καθρέπτη τῆς θάλασσας
μέσα ἀπὸ τὴν πανσέληνο τοῦ Ἰουνίου
καὶ στὸν δακτυλικὸ ἐξάμετρο τῶν χρησμῶν.

Κόβοντας ἄγρια χόρτα ὅλη τὴ μέρα
μιὰ πίκρα διηθίζεται στὰ χεῖλη,
μὲ γεύση τελικὰ φασκομηλιάς
μὲ τὴ σκέψη σου.
Τὰ ἄνθη τῆς μυρτιάς ἄσπρα μὲ πέντε πέταλα
καὶ μὲ πολλοὺς λεπτοὺς στήμονες,
σὰν λεπτά δαντελένια ἐσώρουχα λευκά,
ἀρωματίζουν μὲ τὴν πικρὴ γεύση τους
τὴν πιὸ μεγάλη μέρα τοῦ χρόνου
τὴν ἀπουσία σου.

Μὲ τὴν κάψα τοῦ μεσημεριοῦ
καβάλα στὴν ἀνασαιμιὰ τοῦ θύμου
δραπετεύεις σὰν ἄνεμος
ποὺ στὰ ὄρη πέφτει πάνω στοὺς δρυγιάδες.
Τὸ βράδυ θυμιάζει μὲ τὸ ἀγιόκλημα
μὲ τὸν πικρὸ λιθανωτό της ἢ ἀγράμπελη.
Καὶ ἀνοίγεις τὰ πανιά σου μὲ τὴ λευκότητα
καὶ τὴν πικράδα τῆς ἀνασαιμιᾶς τοῦ γιασεμιοῦ.
Τὸ σκάφος, μὲ τὸ πιὸ ψηλὸ κατάρτι,
υπερήφανο μὲ ἄσπρα ἱστία,
ποὺ τὸ πίνει ὁ ἥλιος τὸ μεσημέρι
καὶ ταξιδεύει σὲ θάλασσες καὶ σὲ στεριές,
δήλωνε τ' ὄνομά του
μὲ τὰ δύο πανιά συγκλίνοντας στὴν κορυφή τους
στὸ σχῆμα τοῦ μί.
Τὸ ἄστρο ποὺ ἐξόκειλε τὴ νύχτα
ἐν εἶδει περιστερεᾶς στὴν κορυφή τοῦ ἴστοῦ
ἀνήγγελλε τὴν παρουσία σου.

Τὰ δύο δάκρυα ἐκλεκτῆς συγκίνησης
ἔγιναν πέλαγος ὅπου γυρεύεις νὰ σωθεῖς στὴ δίνη τους.

(11/23.06.06, 9.8.06)

ΟΙΟΝ ΑΠΟ ΠΥΡΟΣ ΠΗΔΗΣΑΝΤΟΣ ΕΞΑΦΘΕΝ ΦΩΣ

ὁ σός δ' ἰδὼν νιν νοῦς ἐποιήθη Κύπρις, Εὐριπίδης

Ὁ ποταμὸς πότε στήν ἄκρῃ ἀπὸ τὸ χῶμα
καὶ πότε χαμηλὰ μέσα ἀπὸ βράχους
βρίσκει ἀσυνθηκολόγητῃ ροῇ
καὶ κατεβάζει τὸν πλοῦτο του.
Ψῆλὰ στὸ φρύδι τοῦ ποταμοῦ
στήν πέτρα φυτρωμένη μιὰ ἐλιά
καθρεφτίζεται στὰ νερά του καὶ προσεύχεται
πότε ὁ καρπὸς της
ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ θὰ πλουτίσει τὰ νάματα.

Ξετυλίγοντας παραποτάμιες διαδρομὲς σιωπῆς
(ἢ Ἥρα ἐξηνέμωσε τὴν κοίτη-
τόσες θυσίες μάταιες!)
καὶ στεναγμοὺς τετράφυλλους
ἔξαφνα βλέπεις τὴ Στρουγκούλα ἀνάγλυφῃ,
ἡλιόλουστῃ καὶ χιονισμένη:
κρεμαστοὶ κῆποι οἱ πεζοῦλες της
πρασινολογοῦν,
σὰν ἐρωτήσεις τῆς Σφίγγας,
χάρτες ἀγεωγράφητοι τοῦ στήθους
ὅπου γυρεύεις νὰ σωθεῖς.

Ἡ ματιὰ πὺ καταπίνει σὲ ἀτελείωτῃ δίνῃ τὸν κολυμβητὴ
φωτιὰ ἀνάβει πάνω στὰ ἄγρια βουνά
ὅπου καίει τὸ κορμὶ του
κι ὕστερα θεμελιώνει παλάτι.
Σημασιοδοτεῖ τὰ σχήματα, τὰ γράμματα, τὰ χρώματα,
στὶς πινακίδες τῆς Ἰθάκης
πὺ ἔχουν ξεχαστεῖ καὶ δὲν γνωρίζουν τὸν ἥλιο
καὶ στὰ χρώματα μέσα κρατοῦν σιωπηλὴ τὴν ἱστορία.

(06.06.06)

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΜΕΡΑ

Ἡ βροχὴ τῆς ἡμέρας, ὁ κάματος τοῦ σώματος
καὶ τοῦ μυαλοῦ ἢ μαρμαρυγὴ
ἐσύνθεσαν τὸ βράδυ τῇ μορφῇ σου ἀναδυόμενη
πάνω στὸν καθρέπτη τῆς θάλασσας
μέσα ἀπὸ τὴν πανσέληνο τοῦ Ἰουνίου
καὶ στὸν δακτυλικὸ ἐξάμετρο τῶν χρησμῶν.

Κόβοντας ἄγρια χόρτα ὅλη τὴ μέρα
μιὰ πίκρα διηθίζεται στὰ χεῖλη,
μέ γεύση τελικὰ φασκομηλιάς
μέ τὴ σκέψη σου.
Τὰ ἄνθη τῆς μυρτιάς ἄσπρα μέ πέντε πέταλα
καὶ μέ πολλοὺς λεπτοὺς στήμονες,
σὰν λεπτὰ δαντελένια ἐσώρουχα λευκά,
ἀρωματίζουν μέ τὴν πικρὴ γεύση τους
τὴν πιὸ μεγάλη μέρα τοῦ χρόνου
τὴν ἀπουσία σου.
Μέ τὴν κάψα τοῦ μεσημεριοῦ
καθάλα στὴν ἀνασαμιὰ τοῦ θύμου
δραπετεύεις σὰν ἄνεμος
πού στὰ ὄρη πέφτει πάνω στοὺς δρυγιάδες.
Τὸ βράδυ θυμιάζει μέ τὸ ἀγιόκλημα
μέ τὸν πικρὸ λιθανωτό της ἢ ἀγράμπελη.
Καὶ ἀνοίγεις τὰ πανιά σου μέ τὴ λευκότητα
καὶ τὴν πικράδα τῆς ἀνασαμιᾶς τοῦ γιασεμιοῦ.
Τὸ σκάφος, μέ τὸ πιὸ ψηλὸ κατάρτι,
ὑπερήφανο μέ ἄσπρα ἱστία,
πού τὸ πίνει ὁ ἥλιος τὸ μεσημέρι
καὶ ταξιδεύει σὲ θάλασσες καὶ σὲ στεριές,
δήλωνε τ' ὄνομά του
μέ τὰ δύο πανιά συγκλίνοντας στὴν κορυφή τους
στὸ σχῆμα τοῦ μί.
Τὸ ἄστρο πού ἐξόκειλε τὴ νύχτα
ἐν εἶδει περιστερᾶς στὴν κορυφή τοῦ ἴστοῦ
ἀνῆγγελλε τὴν παρουσία σου.

Τὰ δύο δάκρυα ἐκλεκτῆς συγκίνησης
ἔγιναν πέλαγος ὅπου γυρεύεις νὰ σωθεῖς στὴ δίνη τους.

(11/23.06.06, 9.8.06)

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

- ἦ γὰρ σὺ κεῖνος;
- Κρατῶ τὸ λογο τῆς μητέρας μου σφραγίδα.
- ὦ φθέγμ' ἀφίκου;
- Εἶμαι στὰ πόδια σου μιὰ πεταμένη λύρα
σὰν τὴν καμπάνα ποὺ τὸ σείστρο περιμένει
τὸ νόημα τοῦ δρόμου ποὺ δραπετεύει στὸ μέλλον
τὸ βλέμμα ποὺ αἰσθάνεται ἡ ραχοκοκαλιά
ἡ ὁμορφιά ποὺ γράφτηκε στὰ φύλλα τῆς ἱστορίας τοῦ ρόδου.
Κι ἐγὼ ψαύω τῆς θάλασσας τὸ σῶμα
ὅταν τὴν ντύνει μὲ χρυσόφως τρελαμένο τὸ φεγγάρι.
Σκέφτομαι καθημερινὰ τὴν ἀγωνία
ἐνὸς σύννεφου βροχῆς ποὺ δὲν ἀδειάζει.
- ἔχω σε χερσίν;
- Δὲν θ' ἄγγιζα ἄλλον ἀπὸ σένα δικαιότερα.
Μαύρη βαθιὰ ματιὰ διηνεκῆς
ποὺ καθρεφτίζει τὸν ἥλιο,
ἀναρριγίζει τὴ ραχοκοκαλιά
καὶ δημιουργεῖ τὴν ἐσωτερικὴ προοπτικὴ.
Ἡ ματιὰ ποὺ καταπίνει σὲ ἀτελείωτη δίνη τὸν κολυμβητὴ.
Ποιὸς εἶδε τέτοιον πόλεμο νὰ πολεμοῦν τὰ μάτια.
Πανσέληνες διαδρομὲς στὸ σῶμα·
τὸ στῆθος τοπίο τοῦ φεγγαριοῦ
πανσέληνος μαστός.

ὥς τὰ λοιπ' ἔχouis αἰεί.

«Νά, καὶ ἡ ψυχὴ μου, πάρ' τηνε στὸ νέο κορμί σου ἐσύ»!

Μὲ τὴν γραμμικὴ μητρικὴ μου γραφὴ.

(01. 07. 06)

ΧΡΗΣΜΟΙ

Τί μυστήριο νὰ μιᾶς κι ἡ φούχτα σου ν' ἀνοίγεται
κρατώντας ἓνα σταφύλι μεθυσμένο ἀπὸ κρασί,
καὶ οἱ ρῶγες τῶν δακτύλων σου
νὰ παίζουν τοὺς χυμούς τῆς πηγῆς
μὲ τὰ ἔτοιμα ἀνοιγμένα τριαντάφυλλα.
Τὸ φῶρεμα στὴν κορυφὴ στὸ σχῆμα τοῦ λάμβδα.

Φωνὴ χαμένη στοῦ μυαλοῦ τ' αὐλάκια
ἔπειτα κελαρίζει σπαρταριστὴ καὶ βέβαιη
σὰν τὸ φῶς ποὺ στραφταλίζει
στὰ μικρὰ κύματα τὰ πρωινὰ τοῦ Ἰουλίου,
καὶ ὀρίζει τίς ἀκρώρειες τῶν πραγμάτων.
Ὕστερα ἐνοικίζει τὴν τρυφερότητα
στοὺς πιὸ λεπτοὺς βλαστοὺς τοῦ ἀμπελιοῦ
καὶ στῆς φασκομηλιάς τοὺς ρόδινους διαφανεῖς ἀνθούς.
Λεπτὲς φωνοῦλες τρυφερὲς
ὅταν κτυπᾶνε φωτεινὲς καμπάνες στὰ μηνίγγια.

Τὸν ἥλιο ἀντιλαμψίζει ἡ ματιὰ σου
ὅταν καθαρὸς καθρεπτίζεται στὸ νερὸ
ποὺ ρέει διάφανο μαζὶ μὲ τὴν λάμψη του
πάνω στὶς πέτρες τοῦ Βοῖδομάτη.
Μαύρη βαθιὰ ματιὰ διηνεκῆς
ποὺ κυριεύει τὰ μάτια
γυρεύει μέσα της νὰ σὲ χωρέσει
κι ἀναρριπίζει πυρκαγιὲς συναισθημάτων.
Λάμψη ἀπὸ ματιὰ ποὺ ἐξαγνίζει
κι ἀνάβει τίς φωτιὲς τοῦ Ἀι-Γιάννη.
Καὶ ποιὸς νὰ σὲ διδάξει ἄλλος ἀπὸ τὰ μάτια;
Στὸ φρύδι τοῦ χάους
σὲ ἀνεβάζει ἐπιθετικὰ στὴ Σκάλα.
Γλώσσα ποτισμένη ἀπὸ τὸ βλέμμα
διαμορφώνει τὰ ὅρια.

Ὑστερα ἀνέβηκε στοὺς μυχοὺς τῶν ἄστρον
καὶ καταστερίστηκε
στὴ λάμψη ἀπὸ τὸ ἄστρο τῆς δικῆς σου Βηθλεὲμ
καὶ λάμπει πάντοτε μὲ τὴν πανσέληνο.
Ἐναστρος νὰ γινόμεουν οὐρανὸς
μὲ μάτια πολλὰ γιὰ νὰ τὴν βλέπω.

Εἶπε 'θὰ ἤθελα νὰ πίναμε κρασί'
γιὰ νὰ γεμίζουν τὰ ποτήρια τοῦ καλοκαιριοῦ
μὲ τὴν παρουσία σου.
Στὴν ἀρχὴ ἄσπρο διάφανο κρασί
νὰ διακρίνουν τίς γραμμὲς καὶ τὰ σχήματα.
Ἄργα τὴ νύχτα σκοῦρο κόκκινο
ὅταν πίνει τὸ κραῖμα τὰ ὄρια
«μηρῶν ἱμείρων καὶ γλυκεροῦ στόματος»
κι ἡ προσδοκία «τῶν μηρῶν ραδινὴ ὁμιλία».

Τὸ διπλανό σου κάθισμα ζηλεύω
καὶ τὸν ἀέρα ποὺ φιλεῖ τὸ πρόσωπό σου
ὅταν μετράει ἀπὸ κοντὰ τὴ λίμνη.
Κρατῶ τὸν τόπο ποὺ ἐβάθυνε τὸ βλέμμα σου
καὶ ἔδωσε προοπτικὴ στὸ χρόνο.
Τὸ σεισμά τοῦ κορμιοῦ σου καὶ τὸ λύγισμα
ἀπαλὸ λίκνισμα σταchioῦ ποὺ τὸ βαρύνει ἡ κορυφὴ του
μὲ τὸ παραμικρὸ φύσημα·
ἀπότομο νευρικὸ τίναγμα μηχανῆς
ποὺ συνάντησε τὸν κωδικό της.
Ἡ πανσέληνος μέσα ἀπὸ σύννεφα ἔβαζε
μία φωτεινὴ τελεία στὴ θάλασσα ἴσαμε τὸ βυθό.
(1/26.11.06, 26.12.06)

ΑΙΝΟΣ

Ἦ κάψα καὶ τὸ φῶς στερέωσε τὸ σῶμα σου
ποῦ ξαπλωμένο διάφανο καλοῦσε.
Μιὰ σαύρα ἀπορημένη ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο
τράπηκε σὲ ἄτακτη φυγή·
ὕπάρχουν καὶ ἐδῶ θεοί.
Ἀπὸ τὴν ὀροφὴ τοῦ Αἴνου
βλέπεις τὰ σύννεφα σάν παραλία στὸ Ἴόνιο·
ὅταν ὁ ἥλιος δύνει
κόκκινες καὶ μολυβένιες κροσσωτὲς διαδρομὲς στὶς ἀμμουδιές σου.
Ἀπὸ κάποια διώρυγα στὴν Σκήψη
σὲ ἔφερε στὸ φῶς ὁ Ἑλικώνας,
μὲ τίς συντεταγμένες χρόνου μελλοντικοῦ.
Ἕνας ἥλιος δανεῖζεται τὰ μάτια σου
καὶ σπαταλᾷ φλέβες λευκόχρυσου στὴ θάλασσα
ποῦ τὴν ἀναρριπίζει ἓνα ἀσήμαντο ἀγέρι.
Ἦ πυρὰ μὲ κατανάλωσε ὥρα τρεῖς τὸ μεσημέρι.
Ὁ ἥλιος ἔσθηνε τὸν γλᾶρο ποῦ ἐλλόχευε πάνω ἀπὸ τὰ δίχτυα.
Εἶναι ὅλες οἱ γραμμὲς καὶ τὰ σχήματα ἔγχρωμα
νὰ γεμίζει τὴν παλάμη σου πορφυρὸ τὸ βρεγμένο κοχύλι
ποῦ ἀναγγέλλει δέσμες φωτὸς ποῦ ἐκλύει,
ἁλώνια ἀπὸ λευκόχρυσο
στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ στὴ ματιά σου,
μικρὲς ἐκρήξεις ἡφαιστείου καὶ φωτὸς
καὶ ἤχους μυστικῶς σπαργώσας ψυχῆς
ἀπὸ τὸν βυθὸ τῆς δικαιοσύνης.
Ἦ μούσα συγκολλᾷ μὲ τὴ ματιά σου
κεντήματα τῆς θάλασσας ἀπὸ λευκόχρυση πανσέληνο
καὶ τὴν πικράδα τῆς ἀνασαμιᾶς τοῦ γιασεμιοῦ.
Ὅταν τὸ δάσος εἶναι ἄδειο τὸ χειμῶνα
ἓνας μεγάλος βράχος δάσος ἀπὸ τὸν κισσό,
ὁ βράχος ὁ ψηλὸς τοῦ Ἑλικῶνα,
βλαστάνει τὴν πληρότητα τῆς παρουσίας σου.
Ἀλλεπάλληλα ρίμματα κυκλάμινων ἀνθίζει ὁ βολβός.
Καὶ τὰ κάτασπρα πέταλα τῆς κορομηλιάς
σάν ἄσπρα κεντήματα
στροβιλίζονται ἀφειδώλευτα στὸ στήθος καὶ τὸ πρόσωπό σου.
(26.11.06 καὶ 12.2.07)

ΕΝ ΔΙΚΗ: ΧΡΟΝΟΥ

Ι. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

«Χρόνια πολλά ἀρνεῖσαι, αὐτὸ πού ἔχεις μέσα σου βαθιά».
Τώρα εἶναι στερεμένα τὰ ποτάμια
κι ἀπόφρυξαν ὅλες οἱ πηγές.
Οἱ καταιγίδες ξέπλυναν τὸ χῶμα
κι ἀπόμεινε μόνο τὸ πέτρινο σῶμα τῆς χώρας.
Ξέρες ἔχουν ἀπομείνει οἱ κορυφές τῶν βυθισμένων νησιῶν.
Χάθηκε στὶς χαράδρες τὸ χαμόγελο·
ἔλος ἢ κάθε μέρα καὶ μολύβι,
καὶ λατομεῖ τὰ πεδία τῆς ἀγάπης.
Παλιές χαρὲς ἤχου ἔσταν ἀυτιά μου
σὰν πέτρες πού πέφτουν σὲ πηγὰδι βαθύ.

Στὴν ἀρχὴ ἦταν τοῦ ἰδανικοῦ ἡ ζήτηση,
ἔπειτα ἤρθαν προσωπικὰ τὰ πάθη·
καὶ τέλος ὁ καιρὸς ὠρίμασε τὴν παρουσία του.
Τρεῖς μοῖρες, τρεῖς γενιές, τρία μονόφυλλα.
Ἡ γνώση φτάνει μὲ τὴν ἔνδεια τῆς πληρότητας.
«Τελεία δ' ἐστὶν ἡ τῶν ἀγαθῶν φιλία
καὶ κατ' ἀρετὴν ὁμοίων».
Ἐρωτας εἶναι ἡ ὑπερβολὴ φιλίας,
«ζωὴ δεύτερη ἀτραυμάτιστη στὸν αἰῶνα».

Τοῖς μετρητοῖς τὴν ἡσυχία σου ἐξαγοράζεις
ὑποθηκευμένος στὴν ὑπομονὴ μὲ ὑψηλὸ ἐπιτόκιο.
Κοστίζει ἡ ἐξαγορὰ τῆς ἀνασφάλειας
καὶ κτίζεται σιγὰ σιγὰ ἡ ἀπουσία.
Δέκα ἔξι χρόνια ὁ βράχος κατρακυλᾷ
καὶ μᾶς σκοτώνει καθημερινά.
Ἡ μανία τῆς λεπτομέρειας κι ὁ ἀνταγωνισμὸς
εἶναι καθρέπτης σπασμένος παραμορφωτικός.
Ὅταν κολυμπᾷς κόντρα στὸ ρεῦμα,
ὁ ποταμὸς σὲ παρασέρνει ἀναπότρεπτα στὴ θάλασσα.

Κι ὅταν τελειώνει ἡ ἀγοραστική σου δύναμη,
μὲ τῆς καρδιάς τὴν πίεση πληρώνεις
κτισμένος ὀρθιος ἀνάμεσα σὲ τοίχους.
Δολοφονημένος μέσα στὸ κτίσμα τῶν διπλῶν πελέκεων.
Δικαιοσύνη!
Κανεῖς δὲν θυμᾶται νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ βαρέλι
γιὰ τὸ διάφανο μυρισμένο ἄσπρο κρασί.
Προπαντὸς δὲν γνωρίζει τὰ βάσανα τῆς ντόγας
ὅταν ὁ μοῦστος βράζει τὸν Ὀκτώβριο.
Τὸ νερὸ ποὺ τρέχει καθαρὸ στὸ ποτάμι
τὸ γέννησαν οἱ καταιγίδες τοῦ χειμῶνα.
Ὁ ἀετὸς ἔκανε φῶς τὶς ἀστραπὲς στὰ ὄρη.
Διέσχισα ἀπέραντες ἐκτάσεις σιωπῆς,
ὅπως μιὰ καταιγίδα ποὺ ἡμέρωσε,
γιὰ νὰ ὑφάνω τὸ μεταξένιο κουκούλι καὶ νὰ βρῶ τὴν ψυχή,
ἕως ὅτου ἀνθίσει τὸ ἀγιόκλημα καὶ συναντήσῃ τὴ μελένια του πικράδα.
(24.3.07, 6.4.07, 30.4.07, 28.5.07, 05.06.07)

II. ΔΡΟΜΟΣ

Διαδρόμους σχηματίζει ἡ θάλασσα
ἀνάμεσα στὰ νησιά, Κάλαμος, Ἰθάκη, Μαδουρή.
Νὰ ἀνοιγὲ δρόμο νὰ φύγω
ὅπως ὁ φωτεινὸς πορτοκαλένιος δρόμος τοῦ ἥλιου δυτικά!
Σὰν τὸ ἀεροπλάνο ποὺ φαίνεται ἀκόμη φωτεινὸ
ὅταν ὁ ἥλιος ἔχει δύσει.
Ὁ μικρὸς στόλος ἀπὸ τὸν Κάλαμο
θὰ διαρρήξῃ τὸν κλοιὸ τῶν πολιορκημένων.
Ἡ μορφή ποὺ θὰ φανεῖ θὰ ζητήσῃ σὲ στίχους,
πέρα ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἔγινε,
αὐτὸ ποὺ θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ.
Μικρὰ οἰδήματα τῆς θάλασσας
τὴ δύναμή τους ἀπαιτοῦν νὰ γίνουν κύματα
σὰν μικρὰ ἀνεπαίσθητα χαμόγελα

πού γυρεύουν πάντοτε νὰ γίνουν χαρές
χωρίς νὰ ἔχουν ἐκραγεῖ ἀδικημένες.
Ἀμύριστα κόκκινα ρόδα καὶ ἀνέγγιχτα μύρτα.
Ἀναμμένος κορμὸς σκεπασμένος στὴ στάχτη
σὲ σπíti ἀπόμερο πού γείτονες δὲν ἔχει
σώζει τὸ σπέρμα τῆς φωτιᾶς καθημερινά.

Ὁ ἥλιος ἔσθηνε τὴ θάλασσα
σὲ ἓνα ἁλώνι ἀπὸ λευκόχρυσο
καὶ δίπλα κεντοῦσε μὲ σπίθες σταυροβελονιά:
ἡ ματιά σου ἀναδύομενη.
Στὸ ἁλώνι βουτώντας τὴν ἄκρη τῆς πέννας
γράφει στίχους πολλοὺς ἡ ματιά σου.
Ἡδονικά τὰ μάτια σου δανεῖζεται ὁ ἥλιος
καὶ σπαταλᾷ φλέβες λευκόχρυσου
στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας καὶ στὴ ματιά σου.
Τινάγματα ἀπὸ σύγκρουο καὶ πυρετὸ
ὅπως τὸ φυλλοκᾶλαμο ποὺ δέρνουν οἱ ἀνέμοι,
τότε μιὰ κόκκινη κρασάτη ροδιὰ
κοκκινίζει τὰ ρόδια της.
Ὁ δρόμος ὁδηγεῖ σὲ ἓνα κόκκινο τριαντάφυλλο
ὅταν ντύνεται καὶ στολίζεται ὁ ἥλιος
στὶς δροσοσταλιές του.
Δρόμο θὰ στρώσουν τὰ ὄρη σιωπῆς πού περιβάλλουν τὰ χεῖλη.
Πανσέληνες διαδρομὲς στὸ σῶμα
εἶναι τὸ καλύτερο μήνυμα πού μεταφέρουν σφυρίζοντας
τὰ σύρματα τοῦ τηλεφώνου στὴν καθημερινή ἐρημία.
Ὁ ἄνεμος ἀνοίγει δρόμο μὲ τὰ φωτεινὰ κλαδιά του.
Βέβαιο καὶ ὑπερήφανο τίναγμα τῶν ὀσφυϊκῶν,
ὅπως πάλλεται σύγκορμο τὸ πεῦκο,
ὅταν πέφτουν ἐπάνω του οἱ ὀρμές τοῦ ἀνέμου
στὸν παραμικρὸ ψίθυρο τοῦ ἔρωτα.
Τὸ σείσμα τοῦ κορμιοῦ σου καὶ τὸ λῦγισμα
εἶναι ἡ καλύτερη ὥρα τῆς ἀμμουδιᾶς
ὅταν τὴν στεφανώνει ὁ ἀφρὸς μιᾶς παραλίας τυρκουάζ.
(14.3.07, 30.4.07, 28.5.07, 05.06.07)

III. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Εὐφορία βλαστοῦ φορτωμένου μὲ ἄνθη
καὶ μυρωδιές πορτοκαλιᾶς·
φυσᾶ στοὺς κλώνους τοῦ περιβολιοῦ μου.
Κοιλάδα μὲ τὶς πηγές καὶ τὶς πτυχώσεις,
γινωμένη χαρὰ σὰν ἀνοιγμένο ρόδι.
Τοῦ ἥλιου ἡ εὐμένεια στὶς κορυφές τὰ ξημερώματα,
ὅταν ξυπνοῦνε καὶ τεντώνονται οἱ πνοές πάνω στὰ φύλλα·
ἡ εὐδαιμονία στοῦ νεροῦ τὸ κελάρυσμα.
Ἡ δύναμις τῶν ποιημάτων καὶ ἡ ἐνέργεια.
Στὸ Μεσολόγγι ἡ μορφὴ σου
κάθησε στὴν εἰκόνα τῆς ἐξόδου,
ποὺ δὲν διακρινόταν ἀπὸ μακριά·
μέσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ τοῦ πεύκου
ἡ πενσέληνος τὴν πλημμύριζε φωτοστεφανωμένη
καὶ ἡ γῆ ἐτοίμαζε ἄνθη νὰ τὴν δεχτεῖ.
Φανερωμένη τοῦ ὁράματος καὶ τῆς δίκης.
Βρῆκα ἓνα φῶς λευκόχρυσο ἐκθαμβωτικό
ποὺ σχήματα καὶ χρώματα μεταμορφώνει.
Μιὰ γλύκα ποὺ ξεφύτρωσε σὰν λαμπερὸς καρπός.

Μοῦ ἔδωκες φτερά γιὰ νὰ πετάξεις
στὸν ἥλιο, στὴ ματιά σου καὶ τῇ θάλασσᾳ·
καὶ στὰ ἀνοιγμένα μπουμπούκια ἀπὸ κόκκινα ρόδα.
Ὁ ἥλιος τρέχει στὸ ρυάκι μὲ τὸ νερό.
Πολλές σελίδες γράφουν
οἱ λευκόχρυσες γραμμὲς τοῦ φεγγαριοῦ καὶ τῶν ἄστρων
ποὺ βρίσκω κάθε μέρα στὴ ματιά σου.
Τὰ ἀστέρια ποὺ δανεῖζονται τὰ μάτια σου
λάμπουνε περισσότερο μὲ στίχους·
μέσα στὸ φῶς θὰ φανοῦμε ὑπέρτεροι.
Ἐρριξες μέσα μου τὸ φῶς ποὺ μὲ καίει
τὶς λύπες πλημμυρίζοντας στὶς φλέβες,
καὶ ζωγραφίζει μὲ τὸν ἥλιο τὴ μορφὴ σου,
καθὼς ἀποκαλύπτει διαρκῶς νέα ἀστέρια στὴ ματιά σου.
Δὲν θὰ μπορούσα νὰ μείνω κρυμμένος ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ δὲν δύει ποτέ.

(31.3.07, 30.4.07, 28.5.07, 05.06.07)

EIKONA

Ἡ μυρτιά μὲ τὰ ἄσπρα ἐσώρουχα
περίμενε καὶ πάλι τὸν ἀέρα
μὲ τοὺς ἄπειρους στήμονες ἑτοιμούς
σὲ χορὸ ἀρχαίου παρθεναίου.
Ἡ θάλασσα ἀνοίγε διαδρόμους πλωτοὺς
πρὸς τίς Ἑχινάδες
στεφανωμένη μὲ ἄσπρα σύννεφα στὰ ὄρη τῶν Ἀκαρνάνων.
Ἄσπρο φόρεμα μέσα στὸ φῶς
ζωγράφιζε τὰ μέλη τοῦ σώματος πάνω στὴν πλώρη·
ἀκρόπρωρο Νίκης ποὺ φορεῖ τὸ φῶς
ἐφαρμοστὸ στὰ μέλη της.
Ἡ θάλασσα πιδάκιζε ἄσπρα πανιά.

Ἄγγιγμα μεταξένιο καὶ λεῖο ὅπως σὲ μάρμαρο
ποὺ σμίλεψε καὶ ἔτριψε ὁ Τήνιος γλύπτης·
οἱ μηροὶ ἀνεβαίνουν στιλπνοὶ
σὰν γυμνὰ πεῦκα ὀρθά.
Στὴν κορυφὴ βρύα φυτρωμένα σγουρά
στὴν ὀροφὴ τοῦ χρόνου,
ὅταν σταματᾷ, καὶ πετᾷνε πεταλοῦδες.

Μικρὸς μαστὸς νεροῦ σὲ ὄρεινὰ ὑψίπεδα τὸ καλοκαίρι.
Τὴ σκέψη μύρισες μὲ τὴ μελένια πικράδα τῆς ἀγράμπελης.
Μόνο τρεχούμενο νερὸ
στὴν πλατιά ἄδεια κοίτη μὲ λεῖτρες τοῦ ποταμοῦ.

Ἡ πιὸ μεγάλη ἡμέρα δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν ἀπουσία σου.
(16/25/29.6.07)

PERSONA

ἄρθεις δηῦτ' ἀπὸ Λευκάδος
πέτρης ἔς πολὺν κύμα κολυμβῶ μεθῶν ἔρωτι, Ἀνακρέων

Ὁ ἔρωτας ἔχει ἀνάγκη τὴν ὀμορφιὰ νὰ ζωντανέψει
τὴ δική του ὀμορφιά.
Ἀλλὰ κάθε φορά πού σκύβει νὰ φιλήσει
τὴν εἰκόνα του στὸν ποταμό,
διαλύεται σὲ ἑλαφρὸ κυματισμό.
Ἄντωπὰ τῆς ἐπιφάνειας τῆς θάλασσας στὶς παραλίες τοῦ Αἰγαίου
μορφώνεται ἡ ἄπιαστη ὀμορφιά του,
ὅταν ὁ ἥλιος βάφει κόκκινα τὰ σύννεφα καὶ τὸ χαμόγελό σου,
καὶ διώχνει σὰν σπαθιά τὰ μαῦρα σύννεφα
πού κρέμονται στερεωμένα μόνιμα στὸν Τόμαρο.

Εἶμαι φυλακισμένος πίσω ἀπὸ τὸν καθρέπτη.
Ἐγκιβωτισμένος σὲ τσιμεντένιες κατασκευές.
Ἡ πόρτα πρὸς τὸ μέλλον εἶναι κλειστή καὶ κλειδωμένη.
Ἀπὸ τὸ χρόνο σπαταλιέμαι ἄδικα.
Οἱ λέξεις πού σπαταλιοῦνται σκοτώνουν τὸ φῶς καὶ τὸν ἔρωτα.
Ὁ ἥρωας ψάχνει γιὰ δράση· ὁ ποιητὴς δὲν εἶναι ἐδῶ.
Θὰ ἐπιστρέψει νικητὴς ἀπὸ τὴν κάθοδο στὸν Ἄδη.
Δὲν εἶμαι ἐγὼ πού μιλῶ τὴ γλῶσσα·
μέσα ἀπὸ μένα μιλιέται ἡ γλῶσσα·
εἶσαι ἐσύ πού κόβεις καὶ διαλέγεις τίς λέξεις.
Ποιὸς κερδίζει ὅταν σῶζονται οἱ λέξεις;

Τώρα ἔχουν χαλαρώσει πολὺ τὰ μέτρα τῆς σιωπῆς.
Ὁ τόπος μου γεννᾷ τοξότες,
μιὰ γῆ κατάμεσα τοῦ μελανοῦ πελάγους·
ἡ περηφάνια τῆς ἐλευθερίας στὴν πλαγιά τοῦ Ψηλορείτη.
Τὰ συναισθήματα οἱ πρῶτοι Περσεῖδες
τοῦ φετινοῦ καλοκαιριοῦ στὴν ψυχή.
Τί χάρισμα νὰ νιώθεις τὴν ἐλευθερία στὸ γυναικεῖο σῶμα,
ἓνα ἀσυνήθιστο πύρωμα στὸν πυρήνα του.

Στὴν κάργα τοῦ καμινιοῦ
τὰ μεγάλα χεῖλη τῆς φωτιᾶς
καταπίνουν μὲ λαγνεῖα τὴν ὕλη
καὶ ἡ φωτιὰ χορεύει στὴν κορυφή.
Οἱ παραστάτες ἐλίσσονται
σὰν συμπληγάδες ποὺ περιμένουν τὴν Ἀργώ νὰ περάσει
μετέωρη σὰν φτερωμένο θέλος
κι ἴσα μὲ βράχο ἀπόκρημνο στὸν πρόδομο σηκώνεται τὸ κύμα.
Τί θαῦμα νὰ βρίσκει τὴ δύναμή του τὸ γιασεμί
μόλις περάσει ὁ καύσωνας τῆς ἡμέρας.

(21.07.07/1.9.07)

ΕΡΩΤΙΚΟ ΕΠΙΝΙΚΙΟ

πότερον ὑπὸ ἀηθείας ἐσκότῳται ἢ ὑπὸ μαρμαρυγῆς ἐμπέπλησται
Πλάτων

Ἡ ἀρχαιολογία τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν αἰσθήσεων
ἀνακαλύπτει τόπους παλιούς καὶ βιώματα,
βυθισμένους στῇ σκόνῃ ποῦ τὴν ἔκανε συμπαγὲς στρώμα ὁ χρόνος.
Σκιᾶς ἀπὸ γυναικεῖα ἐνδύματα ἔτοιμες νὰ κινηθοῦν.
Οἱ ὥρες ἐλισσόμενες σὲ ἔστειλαν:
τὸ ἀγγεῖο θρискόταν αἰῶνες ἐκεῖ μὲ τὴν ἐπιγραφή 'στὴν Ἀφροδίτῃ'.
Μὲ στίχον ἀρχαῖο ψάχνω τὰ χαμένα συναισθήματα στὸν χρόνο.

Ὅταν ἄφησαν χωρὶς δικό του κλῆρο τὸν ἀγνὸ θεό,
ὁ ἥλιος μέσα ἀπὸ τὴν ἐγκυμονοῦσα θάλασσα
βλέπει νὰ ἀνεβαίνει γῇ ἀπὸ τὸ βυθό,
ποῦ βλάστησε ὅταν ἀναδύθηκε
μεγαλώνοντας μέσα στὸ φῶς:
ἐντυσε μὲ τὴ λάμψη τῆς τὰ ὄνειρα,
βλάστησε σκέψεις καὶ συναισθήματα φυλακισμένα.

Κρατῆρες πυρὸς πιδακίζεις,
ποῦ κυλάει σὰν λάβα στὰ μέλη,
γλυκόπικρο κι' ἀμάχητο ἔρπετό,
ὅπως λάμπει λευκόχρυσος ἥλιος ἀπὸ τὰ μάτια σου.
Μιὰ μόνο σπῖθα φτάνει νὰ πεταχτεῖ
κι ὁλόκληρο τὸ δάσος νὰ ἀφανίσει.
Φέγγεις τὸ βλέμμα τῆς μορφῆς τοῦ Ἡνιόχου.
Φλεγόμενη μὲ τὴν ἰαχὴ τῶν Χαρίτων
ρίχνεις ἄγκυρα στὶς πιὸ μακρινὲς ἀκτὲς τῆς χαρᾶς·
ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀριθμήσει τὴν ἄμμο.
Ἐντυσες μὲ μεταξωτὰ τὰ δάκτυλα
ποῦ νιώθουν νὰ σκιρτᾷ
τὸ μεταξένιο ἄλωνάκι τῆς καρδιᾶς·
μὲ τὸ κεφάλι ἀνάλαφρο σὰν ἄνθος καλαμιᾶς,
ἀκουμπισμένο στὸ χαμόγελο τοῦ βρέφους·

ὅταν ἀστράφτουν ἀστέρια στὸ βλέμμα
σὲ νύχτα χωρὶς σύννεφα καὶ σκοτεινή.
Τὸ βλέμμα σου ἀκτίνες πού περνοῦν ἀπὸ τὸ παράθυρο
σὲ ἄσπρο ἐξωκκλήσι στὴν κορυφὴ ἀπόκρημνου βράχου.
Πανσέληνο τὸ ποτάμι κατέβαινε
σὲ κύκλους ἀρχαίου χοροῦ τὸν Σεπτέμβριο,
ἀνάμεσα σὲ κοιλάδες καὶ πλαγιές,
καὶ ἔμπαινε μέσα στὶς φλέβες
σὰν τὴν λευκόχρυσή λάμψη ἀπὸ τὰ μάτια σου.

Στὴν ἀρχὴ ἔβλεπε μόνο ὁμιλοῦσες σκιές,
ἄνθρωπος σὲ καβούκι.
Μετὰ τὴ λύση τῶν δεσμῶν καὶ τῆς ἀφροσύνης
δὲν μπορούσε ἀπὸ τίς μαρμαρυγὲς τοῦ φωτός
νὰ δεῖ καθαρὰ πέρα ἀπὸ τίς σκιές καὶ τὴ φλυαρία·
κι' ἔβλεπε τὸ εἶδωλο τοῦ ἡλίου στὸ νερό.
Τώρα μακαρίζει τὸν ἑαυτό του πού βλέπει τὸν ἥλιο κατάματα,
λάμψη πού κάνει ὁμορφα τὰ καθημερινά.
Καὶ ἀθροίζει δέσμες φωτός πού ἐκλύει στὰ πράγματα·
οἱ ἄλλοι ἔχουν γεμάτα τὰ μάτια τους σκότος.
Ἄλλοι ἔρωτες ἐρεθίζουν ἄλλες καρδιές.

Ὁ ἥλιος πού λαμποκοπᾷ ἀπὸ τὰ μάτια σου
ἐπάνω στὶς δροσοσταλιῆς
τρυφερὰ φύλλα βλαστάνει καὶ στίχους.
Ἡ ψυχὴ πού ἐνδύθηκε ὄστρακα τοῦ θαλασσίου Γλαύκου
ἀνεβαίνει στὸν νοητὸ κόσμον τοῦ ποιήματος
καὶ μόλις διακρίνει ἀμάθητη
τοῦ φωτός τὴν ἰδέα στὴ λάμψη σου:
τὴν ἴδια τὴν αἰτία τοῦ ποιήματος.
Ἡ ἀπαλὴ δροσιὰ τῶν ὕμνων πού σκορπιοῦνται τὴν ραντίζει,
ἂν στὰ μεγάλα θέματα τὰ μικρὰ μὲ τέχνη ξομπλιάσεις.
Νὰ ρίξω τὸ κοντάρι μακριὰ ἴσα μὲ τὸ φῶς πού σὲ ντύνει!
(5/6/10.10.07)

ΚΡΟΚΟΙ

Μὲ τὶς πρῶτες βροχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου
ἔτοιμοι σὰν βέλη ἐκτινάχτηκαν οἱ κρόκοι
ἀπὸ τὴν πέτρινη ἄγωνα ἡπειρωτικὴ γῆ·
οἱ βολβοὶ διψασμένοι περίμεναν,
μιὰ κουταλιά χῶμα μέσα στὶς πέτρες,
ὅπως τὰ συναισθήματα ποὺ περιμένουν ἀποδέκτη,
ὅπως τὰ μυστικὰ στὶς παμπάλαιες πέτρες
ποὺ τὰ δέρνουν καλοκαίρια καὶ χειμῶνες.

Ἐστέρεψεν ὁ ποταμὸς κι ἀπόμειναν οἱ ἄμμοι
ποὺ θάβουν τὰ μνημεῖα τοῦ παρελθόντος.
Καινούργιο χιόνι στὰ βουνὰ
πλακώνει περασμένες δυστυχίες
μέχρι νὰ πρασινολογήσουν οἱ πλαγιές.
Πολλὲς βροχὲς ἀνάβλυσαν νέες πηγές·
ἡ ἀφ᾽ ἀναρριγεῖ καὶ φουσκώνει τὰ ἱστία τοῦ ἥλιου.
Τὸ κενὸ στὸν χάρτη πρέπει νὰ γεμίσει.

Στὶς πλαγιὲς τοῦ Βοϊδομάτη ἴδια γήινα χρώματα κάθε χρόνος:
ἔτοιμα φύλλα νὰ πέσουν στὸ πρῶτο τίναγμα
καὶ ποιὸς ἀντέχει τὴ γύμνια τοῦ χειμῶνα.
Ἐχοντας ἐξαντλήσει τὸ ὄριο ἀφομοίωσης τῆς δυστυχίας.
Ἀπὸ τοὺς κρόκους θὰ σὲ περιμένω στὰ κυκλάμινα
στὰ κάτασπρα λεπτὰ δαντελένια ἐσώρουχα τῆς κορομηλιάς,
στὴ λευκότητα καὶ τὴν πικράδα τοῦ γιασεμιοῦ·
θὰ σὲ συναντῶ στὰ μισανοιγμένα τριαντάφυλλα
στὴν κοιλάδα μὲ τοὺς ροδῶνες,
στὰ μάτια τῶν κλημάτων θὰ σὲ βρίσκω,
μέλισσα μεθυσμένη μέσα στοὺς πορτοκαλανθούς·
ἄνθη νὰ ἔχω ὀλοχρονὶς γιὰ τὶς παρομοιώσεις
νὰ λούζεται μόλις φανεῖ ὁ ἥλιος καὶ νὰ καθρεπτίζεται.

(11/21/27.10.07)

ΕΡΩΣ ΗΡΩΣ*

τὴν σὺ νόψ δέρκευ, μὴδ' ὄμμασιν ἤσο τεθηπώς
Ἐμπεδοκλῆς

Χρόνια πολλά κρατήθηκα στὰ ἀποθαμένα πάθη.
Ὁ ναυαγὸς στὴ μάχη τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων
πάντα τὸ φόβο τοῦ γιαλοῦ θυμᾶται ἂν γλυτώσει.
Σὲ κενὰ ἔρωτος ταξίδεψα
καὶ μοῦ χρωστοῦν δεκαετίες συναισθημάτων.
Βοήθησε τὸ ριζικὸ στὸ γύρισμα τοῦ χρόνου.
Ὅταν ἐξοπλιζόταν μὲ τὴν λάμψη του ὁ ἥλιος,
ἔλαμψε ὁ λευκόχρυσος ἥλιος ἀπὸ τὰ μάτια σου
κι ἄστραψε πάνω στὰ δικά μου μάτια.
Ἄδραξα μία ἀκτίνα φωτὸς ἀπὸ τὸν ἥλιο
κοχύλι νὰ τὴν κάμω καὶ πορεία.
Ἦτανε σύνθημα ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
νὰ καταβάλλει τὴ δική του δόση.
Τὸ μέλλον γεννᾶται γιὰ νὰ μᾶς ἀπελευθερώσει ἀπὸ τὸ παρελθόν.

Ἡ μορφὴ σου ἔχει ἐντυπωθεῖ στὴ φαντασία,
σὰν ἔγκαυμα ἀνέκπλυτης γραφῆς,
ῥοεὶς πολλὲς ἀναπολώντας τὴ λάμψη σου.
Ὁ ἥλιος δύνοντας μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα
μὲ δυὸ πύρινα χεῖλη φιλοῦσε τὴ θάλασσα.
Τὴν λάμψη ποὺ βλέπουν τὰ μάτια
οἱ στίχοι δὲν μποροῦν νὰ ἱστορήσουν.
Μακρότερα καὶ πλιότερα θεωρεῖ ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀχάριστη νὰ μὴ φανεῖ ἀφήνεται στὸ περιτύλιγμα τοῦ δώρου
καὶ κατεβάξει τοὺς χυμούς της ἢ γλύκα τῆς προσδοκίας.
Σὰν ὄστρακο μὲ χεῖλη ἀνθισμένα,
ἀνοίγει γιὰ τὸ χατήρι του.
Φωλιά στὴ ζέστη τοῦ μυαλοῦ ποὺ λιώνει κάθε δυστυχία.
Ὅταν ἀνακαλύπτει τὴν εἰκόνα της σὲ στίχους,

τὸ καθρέπτισμα ποῦ γυρεύει στὸν ποταμὸ ὁ Νάρκισσος,
ταυτίζεται μὲ τὸ ζωντανεμένο ἄγαλμα τοῦ Πυγμαλίωνα.

Ὅμοκεντροι δυὸ κύκλοι γίνεται σέλας φωτεινὸ τὸ φόρεμα.
Κι εἶναι δουλειὰ τῆς ἀρετῆς νὰ βρεῖς τὸ μέσον.
Εὐχαριστῶ ποῦ μοῦ ἔδωσες τὴν γνώση,
εὐχαριστῶ ποῦ γεωργεῖς τίς λέξεις
καὶ τὸ στεφάνι δέχεσαι τῶν στίχων
μὲ κόκκινα βρεγμένα τριαντάφυλλα.
Καὶ δυὸ φτεροῦγες ἔδωκες μέσα στὸ λογισμό μου
καὶ κάνω πάραυτα φτερὰ κι ὅλο πετῶ στὰ ὕψη.
(2/8/27.11.07, 12.12.07, 28.02.08)

* Π6. Massimo Peri, *Τοῦ πόθου ἀρρωστημένος* (μετάφραση Ἀφροδίτη Ἀθανασοπούλου, ΠΕΚ Ἡράκλειο, 1999).

ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΟΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ*

Πόθοι καὶ συναισθήματα πού δὲν ἔλαβαν πρόσωπο
γίνονται στίχοι καὶ γραμμὲς γεμάτες λέξεις
πού ἔχουν νόημα τὴν ἴδια τὴ ζωή.
Ἡ δύναμη ἐκλύεται ἀπὸ τὴν συντριβὴ τῆς ἐνέργειας.
Ἄγγιξες τὴ ζωὴ μου μὲ τὴν ἴνα τῆς ὑπαρξῆς
πού ἦτανε φτιαγμένη ἀπὸ φῶς.
Ἔχοντας τὴν ἀνάγκη νὰ ξαπλώσει
μέσα στοὺς θύσανους τοῦ πνεύματος
νὰ γίνεῖ ἄνθος καὶ καρπός.
Σὲ κτυποῦν οἱ ἀγωνίες σὰν χταπόδια
στοὺς βράχους νὰ γίνουν πιὸ μαλακές.
Μπορεῖς νὰ περάσεις στὴν ἐρημία ὥρες ἀτέλειωτες μόνος,
ἀλλὰ δὲν μπορεῖς νὰ μιλήσεις καθόλου
μὲ μαυρονούση ἄνθρωπο πού κάνει στὸ μυαλό του ἀνακατερὰ
κι ἔχει στὸ νοῦ ἀσύμβατες προτεραιότητες-
καὶ καταλήγεις στὴν ἐρημία μόνος.

Ἄδικα πῆγε, κι ἄδικα θὰ πᾶμε ὅλοι.
Δὲν μπορεῖς νὰ ζεῖς ἔχοντας στὴν πλάτη σου
καρφωμένο διαρκῶς τὸν συμβιβασμὸ σὰν στιλέτο,
ἢ νὰ εἶσαι δεμένος στὸν ζυγὸ τῆς μιζέριας,
κι ἀκόμη πιὸ πολὺ νὰ πρέπει 'νὰ τὰ λές'.
Φθορὰ δὲν εἶναι νὰ περάσει ὁ χρόνος·
εἶναι νὰ σὲ ξεπεράσει ἡ ζωὴ.
Πασχίζεις νὰ γεννηθεῖς μέσα ἀπὸ τὴ δική σου μήτρα.
Εἶσαι μέσα στὴ θάλασσα ταξίδι,
τὴ μόνη σύμμαχο ἐνάντια στὸν χρόνο,
πού ταξιδεύεις στοὺς τόπους τοῦ ἄπειρου
πού ὀρίζουν τὰ μάτια καὶ οἱ ψυχές.
Δὲν μπορεῖς νὰ ἀντιστέκεσαι στὴν εὐλογία
πού πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἀνάμεσά μας
μπροστὰ σὲ τόση ἀπλοχεριὰ τελειότητας·
νὰ μὴ χαθεῖ τὸ νόημα δύο γυμνῶν σωμάτων,
ὅταν τὰ βλέμματα γεμίζουν πυρκαγιές.

Κάποιος νὰ δώσει καὶ σὲ μένα
ἓνα κομμάτι καθαροῦ νομίσματος ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του·
ἄς εἶναι καὶ ἓνα ξερονήσι χαρᾶς.
Ἡ ψυχὴ ξαπλωμένη μὲ τὰ πόδια διάπλατα
ἦταν ἔτοιμη νὰ καταπιεῖ μιὰ θεόρατη ἀνταύγεια.
Εἴχαμε σκαλίσει ἓναν ἥλιο στὶς ψυχές μας.
Τὸ κύπελο στὴν ἔρημο ζητάει νερὸ νὰ γεμίσει.
Ἡ μοίρα τῆς εὐτυχίας κι ἡ γνώση τοῦ ὀφειλόμενου
δὲν ἀφήνουν ποτὲ ἐνοχές.

Παλεύονται οἱ δυστυχίες πού σου ἔρχονται.
Οἱ εὐτυχίες πού δὲν λένε νὰ φανοῦν γίνονται ἐφιάλτες.
(1.12.07)

*Οἱ Ἀναλφάβητοι τοῦ ἔρωτα, εἶναι τίτλος μυθιστορήματος τῆς Εὔας Ὁμηρόλη
(Ἀθήνα, Νέα Σύνορα, 1992) στὸ ὁποῖο βασίστηκε τὸ ποίημα.

ΕΡΩΣ ΦΥΣΙΟΛΟΓΟΣ

μίξις τε διάλλαξις τε μιγέντων
ἔστι, φύσις δ' ἐπὶ τοῖς ὀνομάζεται ἀνθρώποισιν, Ἐμπεδοκλῆς

Στὶς ἄγονες ἡμέρες τοῦ Νοεμβρίου
στὰ ἐρείπια τῆς ἡμέρας,
καθ' ὁδὸν πρὸς τὸν πόρο τῆς γνώσης,
ἡ μεσπολιὰ τὴν ἀνοιξὴ σκορπίζει
καὶ προσκαλεῖ μὲ τοὺς ἀνθούς της.

Εἶναι πυράκτωση κάποιου ἀστέρα πού ξέφυγε ἀπὸ τὴν τροχιά του.
Εἶναι ἀρμονία ἡ ψυχὴ καὶ ἔχει τὴν ἀρμονία.
Ἐκ τὸ τραπεζόμορφο στῆθος,
ὅπως σὲ ἀρχαῖο ἀγγεῖο τελετουργίας,
προφέρονται καὶ ἐκτίθενται δοξαστὰ εὐρήματα.
Τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιο φτάνει πρῶτα στὰ μάτια σου.
Καὶ γίνεται τὸ σῶμα φῶς
τῶν ἐγκιβωτισμένων ἀκτίνων τοῦ ἥλιου.

Τὸ ὅμοιο τείνει πρὸς τὸ ὅμοιο·
αἰτία ὅλων τῶν καλῶν εἶναι τὸ ἀγαθόν·
μὲ τὴ φιλία σμίγουνε ὅλα τὰ μέλη σ' ἓναν κόσμον.
Τόσο πολὺ τὰ ἀλλάσσει ἡ πρόσμιξή τους,
ἀρμονικὰ δεμένα μὲ τὰ μέρη τους,
ένωμένα μὲ γόμους τῆς Κύπριδας,
ὅπως κολλᾷ τὸ ἀλεύρι μὲ τὸ νερό.
Μὲ ὁδηγὸ τὴν ἡπιόφρονη ὁρμὴ τῆς ἀψευγάδιαστης φιλίας.

Κι ὅλα ἀναταράχθηκαν μὲ τὴ σειρὰ τὰ μέλη τοῦ θεοῦ·
ἐγείρεται ὁ πόθος πού ἀνάβει τὸ αἷμα ἀπὸ τὴ μορφή.
Ρυάκια πυρὸς καῖνε κάτω ἀπὸ τὸ ἔδαφος.
Τὴν πανάρχαια φωτιά γεννᾷ μὲς στὰ μηνίγγια.
Ἀγκυροβόλησε στῆς Κύπριδας τὰ ὅμορφα λιμάνια,
στὸν στέρεο κόλπο τῆς ἀρμονίας,
καὶ τοὺς σχιστοὺς λειμῶνες βλάστησε τῆς Ἀφροδίτης
καὶ ἐμπεδόφυλλα ἀνθίζει συναισθήματα μὲ σταθεροὺς καρπούς.

Ὡκύμοροι πετοῦν ψηλὰ σάν τὸν καπνὸ οἱ ἄλλοι
πιστεύοντας αὐτὸ ποῦ βρῆκε ἐμπρός του ὁ καθένας·
κι εἶναι στενές οἱ δικές μου παλάμες:
ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς γνώσης στείλε μου ἄρμα καλὰ κυβερνημένο,
μάθε μου τὸν διχασμένο λόγο μὲς στὰ σπλάχνα
παρατηρώντας ὅσα μποροῦν νὰ γνωριστοῦν.
(24.12.07)

ΤΟ ΠΛΗΚΤΡΟ ΤΟΥ ΉΛΙΟΥ

περί τῆς λύρας... ἔχει δὲ λαμπρὸν πληκτρον ἡλίου φάος, Σκυθίνος

Μεῖγμα φωτὸς ἔχει στὰ μέλη, κι ἡ σκέψη ἄναμμα νοερό,
καὶ ἀνασαίνει τίς ἀναθυμιάσεις τῶν ἄστρων·
εἰσπνέοντας τὸν λόγο ἀποκτᾷ νόηση.
Μὲ τοὺς ἄπειρους πόρους τῆς σύμφυσης γίνεται λόγος,
ὅπως γίνονται διάπυρα τὰ κάρβουνα ὅταν βρεθοῦν κοντὰ στὴ φωτιά.

Τὰ πάντα ρύθμισε τὸ φῶς μέσα στὸ σῶμα
μὲ τρόπο πὺ ἀρμόζει στὴ φύση του
ἔχοντας ἐπιτύχει τὴν ὀρθὴν ἀρμονία.
Ἀρμονικὰ διασκορπίζεται ἡ θερμότητα
ὕγραίνοντας τὰ ξηρὰ καὶ τὰ ὑγρά ξηραίνοντας.
Γιὰ τίς ψυχές εἶναι εὐχαρίστηση νὰ γίνονται ὑγρές,
γιατὶ συνδέονται μεταξύ τους τὰ ὁμότροπα
(αἶτιο τῶν ἀγαθῶν εἶναι ἡ φιλία).
ὅταν μεταξύ τους γνωρίζονται γνωρίζουν καὶ μὲ ποιὸ θὰ συνδεθοῦν.

Μάθαμε νὰ ἐρευνοῦμε τὰ ἀφανῆ μὲ τὴ βοήθεια τῶν φανερῶν-
ποιὸς νὰ μᾶς βοηθήσει.
Αὐτοὺς πὺ μπαίνουν στὸ ποτάμι τοὺς βρέχουν συνεχῶς ἄλλα νερά.
Ἡ μία ἐλξη καταλήγει μέσα στὴν ἄλλη μὲ τὴν δύναμη τοῦ ἡλίου·
ὁ χρόνος διανύει τὸν ἀντίθετο δρόμο.

Εἶναι πυράκτωση κάποιου ἀστέρα πὺ συνάντησε τὴν τροχιά σου.
Σπινθήρας ἀστρικής οὐσίας ἡ ματιά,
τοῦ πυρὸς ἀντανάκλαση ἐπάνω στὸ νερό.
Ὁ λόγος σμίγει μὲ τίς μεγάλες καὶ τίς μικρὲς λάμπεις,
πολύφημες οἱ ἡλιάδες μὲ τὴ λάμψη τους μὲ ὁδηγοῦν στὸ φῶς
κι ἡ λύρα ἔχει γιὰ πληκτο της τὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

(29.02.08/ 1.03.08)

ΣΤΗΝ ΟΡΟΦΗ ΤΩΝ ΟΡΕΩΝ

Ὁ ἥλιος ἐξύφαινε διάφανη τὴν ἀμυγδαλιά,
μέσα ἀπὸ τὸν πόρο τῶν ρευμάτων,
τὶς πρῶτες ἀλκυωνίδες ἡμέρες,
κι αὐτὴ καθρεφτιζόταν κιόλας στὸ φράγμα τοῦ Λούρου-
εὐοίωνα ἄνθη τῆς χρονιᾶς.
Καὶ στὴ Λευκάδα μπροστὰ ἀπὸ τὴν Σπάρτη ἐξοστραχίζεται
ἀπὸ τὴ χαρὰ τοῦ καὶ ἐξαφανίζει τὴν θάλασσα
ποὺ μυρμηρίζει πιασμένη ἀπὸ τὴν ἀκινησία.
Ὁ ἀέρας ἦταν κρυμμένος στὰ μαλλιά της.
Ἡ ἀράχνη στὴ γωνία ἀνεμίζει τὰ πανιά της
καὶ διορθώνει μαζί μας μὲ πόνο
τὴ ρωγμὴ ποὺ ἔγινε στὸ νῆμα της.

Τὰ πετρώματα δίπλα στὸν δρόμο,
παλιές περιπέτειες τῆς πέτρας,
ἀρμολογημένα καὶ σαθρά.
Τὸ ρέμα κάθε χρόνο κάτω ἀπὸ τὴν γέφυρα
πιὸ βαθιὰ κατεβάζει τὴν κοίτη τοῦ, καὶ ξεριζώνει τὸν τοῖχο.
Στὴν ὀροφὴ τῶν βουνῶν προχωροῦμε,
χωρὶς βαρύτητα στὴν κορυφὴ τοῦ ὕψους
πάνω ἀπὸ τοὺς σωρεῖτες καὶ τοὺς θύσανους,
ὕστερα ἀπὸ πολλὲς περιπέτειες,
ἀφοῦ στοιχειώσαμε μέσα σὲ στίχους,
γεμίσαμε τὸν θριγκὸ τῶν παθημάτων
καὶ μετρήσαμε τὰ οἰκόπεδα τῆς ἀδικίας,
κι ὅλα γύρω οὐρανός καὶ φῶς.
Δὲν ἔχει πουθενὰ νὰ πιαστεῖς
μὲ κίνδυνο νὰ παρασυρθοῦμε μὲ τὸ ἐλάχιστο φύσημα
ἀδειασμένοι σὰν τὸ φύλλο ποὺ διηγήθηκε τὴν ἱστορία τοῦ.
Αἶγα ἀπὸ τὴν Σκύρο ποὺ τὴν εὐεργεσία ἀνατρέπει.
Τὸ νερὸ ἀναβλύζει πηγμένο ἀπὸ τὰ πλάγια,
στὴν ἀπόλυτα πρώτη ἀρχὴ τῆς σταγόνας,
καὶ κελαρύζει στὸ ποτάμι μισὸς πάγος,
σὰν ἀπὸ κακοφομισμένη πληγὴ.

Ἡ Πίνδος ἀτελεύτητος μαστὸς στήν χερσόνησο
μέ ἀπειρους πόρους ὕδατοφόρους καὶ ἀμέτρητες φλέβες μικρὲς
τροφοδοτεῖ δυὸ πελάγη:
προσφέρει καὶ σὲ μένα τῇ θηλῇ της.
Οἱ ποταμοὶ πίνουν τὰ ὄρη.

Ὅρθιοι κορμοὶ πεύκου στιλπνοὶ σὰν σώματα στήν παραλία.
Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος μαῦρα, ἀπὸ τὸ ἄλλο καταπράσινα τὰ ἔλατα-
ἀνάλογα μὲ τὴν ὀπτικὴ γωνία.
Συρματοπλέγματα στὶς ἰδέες δὲν καρφώνονται,
δὲν κτίζονται σὲ τοίχους στρογγυλοὺς διαχωριστικούς,
σὲ καλούπι δὲν μπαίνει ἡ σκέψη.
Μὲ θέλκτρα καὶ φίλτρα ραμμένος στὰ νήματα τοῦ χιτώνα.
Ἀπὸ τὸ μίσος τῆς Ἥρας κατοπτευόμενος
μέχρις ὅτου καταλαγιάσει ὁ χόλος τοῦ Διός.
Χιλιάδες δῖχτυα περιφέρονται στὶς θάλασσες σὰν νάρκες.
(1/2.02.08, 29.02.08)

ΒΕΛΛΕΡΟΦΟΝΤΗΣ

πόρεν δ' ὄγε σήματα λυγρά,
γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά, Ἰλιάδα Ζ 168-69

Ὅταν ἦλθε ἀπὸ τῆ Λυκίας ἡ γραφή στήν Τίρυνθα
ἢ Ἄντεια μαινομένη χωρὶς νὰ γνωρίζει γράμματα
διέβαλλε μὲ παραναγνώσεις, μὲ παρερμηνεῖες
καὶ μὲ ψέματα τὴν πίστη καὶ τὰ σήματά του,
κι ὅλο σενάρια ἐξύφαινε καὶ κουτσομπολιά.
Στὰ γράμματά του διάβαζε νὰ τὸν σκοτώσουν
(«τόκος ἀποτυχόντος ἔρωτος τὸ μῖσος»),
ἐπειδὴ σεβόταν τοὺς θεσμούς καὶ τῇ γραφῇ τιμοῦσε.
Δὲν μπορούσε νὰ διαχειριστεῖ τὴν ἀξία ποὺ κρατοῦσε,
ὅπως ὁ ἰθαγενὴς ἕναν χρυσὸ δαρεικὸ
καὶ κάρφωνε ἀγκαθωτὰ συρματοπλέγματα γύρω του.
Ἐκεῖνος, καβάλα στὴ μικρὴ φτερωτὴ σκέψη του
πετώντας ψηλὰ κατατόξευσε τὴ χίμαιρα,
ἀπείρακτος ἀπὸ τὰ νύχια, τὸν ἰὸ καὶ τὴν φλόγα τοῦ θηρίου,
καὶ νίκησε τὸν γηγενὴ λαὸ τῶν φθονερῶν,
καὶ τίς ἐνέδρες ὅλες τῶν μοχθηρῶν,
ὅλους τοὺς ἄθλους ποὺ τοῦ ὀρίστηκε νὰ ἐκτελέσει,
πετώντας στήν καθαρὴ περιοχὴ πάνω ἀπὸ τὸ φεγγάρι,
ὥσπου κι ὁ Ἰοβάτης παραδέχτηκε τὴν ἀρετὴ του
καὶ τοῦ ἔδωσε σὲ γάμο τὴν κόρη του Φιλονόη·
καὶ οἱ Λύκιοι τέμενος τοῦ χώρισαν τιμητικά.
Ἡ Ἄντεια δὲν γνωρίζει νὰ πετᾷ μὲ τὴν γραφὴ
καὶ θὰ καταποντισθεῖ στὴ Μῆλο.
Ὁ Βελλεροφόντης ἀγαπᾷ νὰ σκέφτεται,
μπορεῖ μὲ τὴ γραφὴ νὰ ζητήσῃ τὴν τιμὴ του στὰ ὅρια τοῦ κράτους τοῦ Διός.
Χαλκίόπεδο τὸ πέταγμα του.

Μὲ θέλκτρα καὶ φίλτρα ραμμένος στὰ νήματα τοῦ χιτώνα,
τρώγοντας τὴν ψυχὴ του,
μόνος του διάβαινε στὴ χώρα τῆς περιπλάνησης
τοὺς πατημένους δρόμους ἀποφεύγοντας τῆς πλάνης
δρόμους στενοὺς ζητώντας στήν ἐρημία,
μέχρις ὅτου διαλύθηκε πετώντας πρὸς τὸ ἄρμα τοῦ ἡλίου.
Ὁ ἔρωτας κινεῖ τοῦ ποιητῆ τὴν ἐνυπάρχουσα δύναμη.
(28.02.08, 31.05.08)

ΓΛΩΣΣΑ ΜΥΣΤΙΚΗ

Τὸ θέμα δὲν εἶναι νὰ σὲ διαλέξει ἡ γλῶσσα,
μία πρὸς μία νὰ σὲ διαλέγουν οἱ λέξεις.
Ἡ δυσκολία εἶναι νὰ συνωμοτεῖς μέσα ἀπὸ τὰ σφύζοντα
μάτια τῶν μπουμπουκιῶν καὶ τῶν ἔμβρυων φύλλων,
ἀπὸ τὰ κατάσπρα κεντημένα ἐσώρουχα τῆς κορομηλιάς,
κι ἀπὸ τὰ πέταλα ποὺ πέφτουν τῆς ἀμυγδαλιάς·
νὰ γεμίζεις τὸν ρέχτρα μὲ καθαρὸ νερὸ καὶ μὲ στίχους.
Ἡ δυσκολία εἶναι νὰ ἐνοικεῖς τίς βροχερὲς ἡμέρες τοῦ χειμῶνα
στὴν μυρωδιὰ τῶν μανουσιῶν·
νὰ σὲ διαλέξουν τὰ φύλλα, ἡ λάμψη τοῦ ἥλιου καὶ τὰ κύματα,
τὸ χρῶμα στοὺς κορμανθοὺς τῆς κουτσουπιᾶς.
Ὁ ἥλιος μόνιμο πυροτέχνημα μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα
ὀρθώνει μέσα ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ τὴ ματιὰ σου
τὸ σκοῦρο κεραμιδι στοὺς τρυφεροὺς ροδαμούς,
τὸ χρῶμα καὶ τὴν λάμψη στοὺς ὄρθιους ζαλικαντέδες·
τὴν ἐκκίνηση μὲ τὴν πρέπουσα θερμότητα καὶ ὑγρασία στὶς ρίζες
ἀκόμη καὶ στὶς σχισμάδες πέτρες καὶ τὴν ψυχὴ
σὲ αὐτὸ ποὺ κατὰ λάθος κοιμᾶται ἐνῶ ἀξίζει τὸ φῶς.
Ἡ δυσκολία εἶναι νὰ σὲ δείχνει μιὰ ἀκτίνα τοῦ ἥλιου μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα·
νὰ σὲ σβήνει τὸ καλοκαίρι μὲ τὴν πολυλογία καὶ τὴ λάμψη του,
οἰστροπληχτο στὰ κύματα τοῦ Λευκάτα,
δρασκελίζοντας κορυφὲς ἀστρογείτονες μὲ τὴν πανσέληνο
κάνοντας ἐξιιώσεις γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἀφή.
Γλῶσσα εἶναι νὰ κολυμπᾷς στὶς χορδὲς τῆς κιθάρας,
στὸ ἄλωνακι τῆς θηλῆς καὶ τῆς πορτοκαλιάς
ἢ νὰ γλιστρᾷς μέσα στὴν ἀκτίνα τοῦ ἥλιου καὶ τῆς ματιᾶς,
καὶ νὰ συνωμοτεῖς μὲ τὴ λάμψη της-
τῶν κυμάτων ἀναρίθμητο γέλασμα.
Οἱ κατάσπρες δαντέλες τῆς κερασιᾶς
νὰ βάφουν κατακόκκινα τὰ χεῖλη της
καὶ νὰ πετᾷς μὲ τὰ πέταλα ποὺ ξεπερνοῦν τὸν ἀριθμὸ
(τῆς εὐπλοίας πολύχρωμα ἰστία τῆς παρουσίας της)
χορεύοντας μὲ τὴν ἐντελέχεια τοῦ ἄνθους.

Βλέπεις στήν ἀνθοταξία τοῦ ἀμπελιοῦ,
τίς μεθυσμένες θηλές καί τὰ λευκά ποτήρια τοῦ ἔρωτα.
Οἱ ἔλικες ἱστοροῦν τίς προγονικῆς ὁμοιότητες·
τὰ φυτὰ ἐπινσοῦν τήν μυστική γλώσσα·
«ἡ τοῦ συζῆν προαίρεσις φιλία
καί κατ' ἀρετὴν ὁμοίων».
Νᾶ κτυπᾷς τίς τετράφυλλες καμπανοῦλες τῆς δᾶφνης
ποῦ μεστῶνουν τοὺς χρησμούς καί τοὺς στίχους,
καί διαπλάθουν τὸν τόπο τοπίου.

(12/22.3.08, 02/14/.04.08)

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΕΠΙ ΠΤΕΡΥΓΩΝ

Τὸ μπετόν ξεχείλιζε ἀπὸ τοὺς δρόμους σὰν φουσκωμένο ψωμί στὸ ταψί.
Τὸ φράγμα κατεβασμένο σχεδὸν μέχρι τὸν βυθό-
ἐξαντλήσαμε τὴν ἀντοχή μας.
Πῶς νὰ ἀνέβουμε τίς κορυφές καὶ νὰ χαράξουμε πορεία!

Τὰ νησάκια μὲ ἄσπρο σκάφος καὶ πέτρινα πανιά σαλπάρουν ἀκίνητα
ἀπὸ τὴν ἔξοδο τῶν λιμανιῶν τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς.
Τὸ ναυάγιο κείτεται στὸ βυθὸ τοῦ Δοκοῦ τώρα καὶ χιλιάδες χρόνια.
Ὁ ἥλιος φώτιζε πλαγίως τίς ραγάδες τῆς θάλασσας
ἔπειτα ἀπὸ τίς καθημερινές ἐγκυμοσύνες τῆς.
Κι ὕστερα διαφανῆς ἔδειχνε ἀστόχαστα τὰ βάθη τῆς
τὴν ὥρα πού μιὰ μυστική ὁρμὴ ἀνατρίχιαζε τὰ μέλη τῆς.

Οἱ πλαγιές στύλωναν τίς πεδιάδες στὰ ὕψη.
Νεροσυρμές στὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ καταπρασινίζουν
τὴ σκέψη καὶ τὰ συναισθήματα.
Δρόμοι στενοὶ στίς κορυφές τῶν βουνῶν μικρὲς ἀρτηρίες τῆς σκέψης,
ὅπου πρῶτα καθίζει ὁ ἥλιος προτοῦ φθάσει στὰ μάτια σου.
Μὲ πολλὲς πλάγιες διαδρομές ἀπὸ τὸ Γαλαξεῖδι
ἀνεβαίνεις γιὰ χρησμὸ στοὺς Δελφούς:
πῶς κοιμᾶται ὁ ἄνεμος πάνω στίς πευκοβελόνες.
Δρόμοι στενοὶ σὰν φλέβες στίς πλαγιές
γράφουν τὸν παλμὸ ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων καθημερινά.
Κάθε πλαγιά κατεβάζει τὸ νερὸ καὶ τὴν ἄμμο στὴ θάλασσα.
Χείμαρροι παρασέρνουν τὰ μυστικά ἀπὸ τίς πλαγιές καὶ τὰ ὄρη
κι οἱ ποταμοὶ ζωογονοῦν τὴν ψυχὴ μὲ τίς ἀναθυμιάσεις τους.
Ἀπαστράπτουσα στέγη κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο
εἶναι ἡ ματιά σου διάπτουσα.
Τὸ γυαλὶ στὸ μέτωπο τοῦ ταχύπλου ἀντανακλοῦσε τὸν ἥλιο
κι ἔγραφε μὲ τὴ λάμψη σου τίς ἀκρογιαλιές,
ἀποτέλεσμα τῶν ἐγκλωβισμένων ἀκτίνων στὴν ὄψη σου.

Κόβοντας ἄγρια χόρτα ὅλη τὴ μέρα
ἡ πικράδα τῆς μυρτιάς διηθίζεται στὸν οὐρανίσκο:

πέντε ἄσπρα πέταλα καὶ ἄπειροι στήμονες λεπτοί,
μὲ τὰ μελανὰ μύρτα ἔτοιμα στὶς θηλές τους.
Καὶ στοὺς πεταμένους βλαστούς τόση δύναμη κομμένη.
Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἡ ἀγράμπελη
ἄπλωνε τὸ μελίπικρο πέπλο τοῦ γάμου της.
Κῦματα ρίγους ξεσήκωναν τὸ σῶμα,
ὅπως ὅταν ὁ ἄνεμος ξελογιάζει ἀπὸ μακριὰ τὰ φύλλα
ποὺ βάζουν πανιὰ στοὺς κορμούς νὰ σαλπάρουν
μὲ τὸν παραμικρὸ ψίθυρο τοῦ ἔρωτα.

Ἡ σχιὰ τοῦ ἀεροπλάνου στῇ θάλασσα καὶ τὶς κορυφές
φούσκωνε τὸν Ἑλικῶνα καὶ ἄνοιγε τῇ δική μας ἵπποκρήνη.
Ἡ ἀερογραμμὴ ἐν εὐδία προσφέρει τρισδιάστατη προοπτική.
(07/11.06.08, 27.06.08)

ΦΡΑΚΤΗΣ*

Ποτέ δὲν ἤθελα νὰ γίνω κανενὸς ἢ φυλακῇ
ἢ ἄνθρωπος σὲ καθούκι
μ' ἓναν κρατήρα στὴ θέση τῆς καρδιάς.
Στέκομαι ὦρα πολλή στὴν ἀπώλεια
στὴν τάξη ἐκείνων ποὺ ζητοῦν διέξοδο
ἀπὸ τὸ κέλυφος τῶν περιορισμῶν καὶ τῶν συμβάσεων
σκάβοντας σήραγγα νὰ δραπετεύσουν·
ὁ ἐφιάλτης τῆς πιὸ μαύρης μαυρίλας τοῦ πέτρινου βυθοῦ.
Πρέπει νὰ μάθεις νὰ ζεῖς μὲ αὐτὸ ποὺ χάθηκε.
«Ἀπολαμβάνεις τίς χαρὲς ἐνὸς κρεβατιοῦ ποὺ δὲν τὸ μοιράζεσαι».

Κι ἂν σὲ κοιτάζω ἐταστικά καὶ σὺ ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπο
εἶναι γιατί καθαρίζω μὲ τὸ βουρτσάκι τοῦ ἀρχαιολόγου
τίς γραμμὲς τοῦ προσώπου σου καὶ τοῦ παλιοῦ καιροῦ-
(ἄραγε θὰ γίνει ἡ ταύτιση;)
καθὼς τῇ στράτα τῶν Μουσούρων περπατῶ
πίνοντας νερὸ ἀπὸ τὸ Λινοσέλι ποὺ ἀναβλύζει μέσα ἀπὸ χαλίκια,
προσφέροντας νὰ πιεῖς στὶς δυὸ μου φοῦχτες.
Τί χάρισμα νὰ κοιτᾷς τίς λεπτὲς γραμμὲς τῶν κυμάτων στὸ σῶμα σου
μὲ κάτασπρο βρεγμένο φόρεμα διάφανο
μὲ τοῦ καλοκαιριοῦ τὸ φῶς στὴν παραλία.

Ὁ πιὸ ἀμείλικτος κριτὴς εἶναι ἡ τυραννία τῆς εὐπρέπειας,
ἡ μάταιη ἀναζήτηση καὶ ἡ σιωπὴ τῆς ἀξιοπρέπειας.
Ὁ περιφερόμενος τοῖχος ἔχει σὰν στήλη χαραγμένο τ' ὄνομά σου.
Δὲν εἶμαι ἓνας ἀπὸ ἐσᾶς, δὲν ἀνήκω στὸ 'ἐμεῖς' σας.
Νὰ φοβᾶσαι μήπως ἀποκαλυφθεῖς, νὰ λαχταρᾷς νὰ σὲ δοῦν,
αὐτὸ κι ἂν εἶναι δῖλημμα.
Ἐξαγοράζεις κάθε μέρα τὴν ἡσυχία σου μὲ τίς ὑποχωρήσεις,
ὥσπου δὲν μένει ἄλλο περιθώριο:
ἐκρήγνυσαι αὐτοαπαξιωμένος ἢ πέφτεις στὸ κενό.
Ὅστερα ἀπὸ ὅση γλύκα ἢ ταραχὴ μοῦ πότισες τίς φλέβες.
Ὅταν τὰ σύννεφα φεύγουν ἀπὸ τὰ ὄρη
ἀφήνουν φλέγες στὶς πλαγιές
ἀλλὰ καὶ χιόνια καὶ ρωγμὲς στὶς πέτρες καὶ στὶς κορυφές.

Θὰ καταφέρει νὰ τροφοδοτήσει τὴν ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό του
πού τὸν ὠθοῦσε σὲ ὅλη του τὴ ζωή;
Δυὸ δάκρυα ἐκτυλίσσουν χιλιόμετρα ἀδικίας καὶ ἀξιοπρέπειας.
Τὸ μεγάλο δράμα τοῦ νὰ σηκωθείς καὶ νὰ φύγεις-
ἢ ἐνέγεια καὶ ἡ σκληρότητα πού ἀπαιτεῖ αὐτὴ ἡ μεθυστικὴ διαδρομὴ.
Οἱ πιὸ πολύτιμες στιγμὲς τῆς λογοτεχνίας εἶναι ἀναφορικές.
Ὁ συγγραφέας ἐνοχοποιεῖ τὸν ἑαυτό του
ἔρμαιο μιᾶς παλίνροιας δυνατῶν συναισθημάτων·
ἀντικείμενο μικροῦ σχετικὰ ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος πού ἀποκαλύφθηκε
κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς συνηθισμένης μέρας στὴν ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφὴ
ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο τοῦ μέλλοντος.
(18.07.08, 14.09.08, 10.10.08)

*Π6. Philip Roth, *Το Ανθρώπινο Στίγμα* (μετάφραση Τρισεύγενη Παπαϊωάννου,
Πόλις 2003)

ΝΟΣΤΟΣ- ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ*

Μαζί της, ἔτσι ἀπλά, τὸν ἐγκατέλειπε καὶ ἡ ζωή,
μαζί μὲ τὴ σιωπὴ ἐγκαθίστατο κι ὁ θάνατος.
Καθισμένος κατὰχαμα, ἀκουμπισμένος στὴ λευκὴ πέτρα ἀκίνητος
μὲ τὰ μάτια ἀνοιχτὰ στὸ πέλαγος πρὸς τὰ νησιὰ καὶ τὸν ὀρίζοντα.
Περιφερόμαστε, ἄδεια περιτυλίγματα, μὲ τὸ παλιὸ μας σῶμα.
Τὰ βήματά μου ξεπλύθηκαν σὲ ἀμέτρητες χαλικωτὲς ἀκτὲς
κι ἡ ψυχὴ μου παραδόθηκε στὴ σιωπὴ ἀμέτρητων θαμμένων ἐρειπίων.
Μπορεῖς νὰ μισεῖς κάποιον καὶ νὰ ἐξακολουθεῖς νὰ τὸν ἀγαπᾷς.
Εὐνοημένος τῆς γραφῆς ἐλάμβανε ἀπὸ τὸ παρελθόν
συστημένη τὴ δυστυχία δέκα ἔξι χρόνων.
Δὲν μπορεῖς νὰ κάνεις τίποτε ἐνάντια στὸ ἀκατανόητο.
Μία ροπὴ ἐξάπτει τὸ κακόβουλο νεῖκος.

Τὰ θέλεις ὅλα, καὶ δὲν εἶναι στίς δυνάμεις μου.
Μὲ καταβροχθίζεις ὅπως ἡ μάντιδα, ποὺ λένε ἀλογάκι τοῦ Σατανᾶ.
Δὲν μπορῶ πλέον νὰ ὑποχωρῶ
καὶ κρημνίζομαι ἄδειος ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου στὸ κενό.
Μοῦ πέφτει τὸ σκοστούμι σου στενὸ
κι εἶναι ραμμένο μὲ τὰ νήματα Κενταύρου.
Μὲ κτίζεις στίς ἀνθρωπόμορφες πέτρες στὸ Μονοδένδρι.
Μὲ πριονίζεις καὶ μὲ συγκλαδίζεις ἀνελέητα,
δεμένο στίς κορυφὲς δυὸ πεύκων μὲ ξεσχίζεις.
Ὅλοχρονίς μὲ κόβεις μὲ τσεκούρια μέχρι τὰ Χριστούγεννα,
τοῦ κόσκινου μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μετράς τίς τρύπες-
καὶ ξαναγίνεται ὁ κορμός.
Διαβρώνει τὴν ψυχὴ μου ἡ σύγκρουση
σὰν ρυάκι στὴν κορυφὴ ἀπὸ πέτρες καὶ χιόνια.
Ἀλλεπάλληλα ρίμματα κυκλάμινων ἀδειάζουν τὸν βολβό.

Ὅνειρεύτηκα πῶς περιπλανιῶσουν
ὅπως κι ἐγὼ στὸ σκοτάδι καὶ πῶς συναντηθήκαμε.
Χαμογελάει στὸ ὄνειρό του.
Ὅνειρεύοταν τὴ γυναίκα μὲ τὸν ἥλιο στὸ κεφάλι,
ἐκείνη ποὺ στερέωνε τὸν ἥλιο καταμεσήμερα,

πού πήγαινε τὴ νύχτα νὰ τὸν βρεῖ καὶ τὸν ρωτοῦσε
γιατὶ δὲν χαμογελᾷ.
Ἡ νύχτα μὲ τὴ γυναῖκα σοῦ ἀποκαλύπτει τὰ λιμάνια της.

Τίποτε δὲν μετρᾷ ὅσο ἡ παρούσα στιγμή,
κλείνεις τὰ μάτια καὶ βλέπεις ἓναν οὐρανὸ γαλανὸ καθαρὸ τὸ μεσημέρι,
ὕστερα ἀπὸ δυνατὴ βροχὴ τὸ καλοκαίρι.
Εἶναι ὠραῖο νὰ εἶσαι ἀνάμεσα στὸ φῶς καὶ τὴ θάλασσα.
Κοιτάζοντας τὴ θάλασσα ἐπανερχόταν ἡ μνήμη του.
Αὐτὸ τὸ γέλιο τοῦ ἥλιου θὰ ἤθελε νὰ ἀκούει σὲ ὅλη του τὴ ζωῇ.
Τὰ μάτια καθηλωμένα στὸν φάρο καὶ στὰ μάτια της.
(11.12.08, 20.12.08, 20.01.09)

*Π6. Ζαν-Κλωντ Ιζζό, *Ο ἥλιος των μελλοθανάτων* (μετάφραση Φωτεινὴ Μουρκούση,
Πόλις 2003)

ΚΗΡΥΚΑΣ ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ

Ἐπῆραν οἱ κορφές φωτιά στὰ ὄρη τῶν Ἀκαρνάνων,
ὅταν μὲ ἀργή κίνηση πρόβαινε τὸ δλόγιομο φεγγάρι
κι ἡ νύχτα ζύμωνε μὲ ἔκλειψη
μοῦστο μὲ γιασεμὶ πανσέληνο τοῦ Αὐγούστου.
Ἦταν τὸ φρύδι τοῦ βουνοῦ ποὺ ἔκλεινε τὸ μάτι στὶς προσδοκίες μας.
Ἦστερα μισὸ πρόβαινε μέσα ἀπὸ τὴν ἑλιά
καὶ κάθισε στὰ ξέκλαδα σὰν νυχτοπούλι στὰ φεγγαρένια σου μαλλιά.
Τὸ γιασεμὶ μὲ τὸ φύσημα τῆς βραδινῆς δροσιᾶς
ἄπλωνε μεθυστικὲς ἀνασαμιές μὲς στὴν καρδιά μας
καὶ ὑποσχόταν πὼς θὰ ἔλθει ἡ ὥρα.
Ξωκκλήσι κι ἐγὼ σὲ παραλίες ξεχασμένες ἀπὸ τὸ κύμα
περιμένοντας καμπάνες νὰ ἀντηχοῦν ἀνάσταση.

Τὰ νησάκια πλησίστια σαλπάρουν στὸ πέλαγος,
ὅταν ἓνα γεράκι ἰσορροπεῖ μὲ σιγουριά στὰ ὕψη
καὶ ἡ φωνή του ἀντιλαλεῖ μοναχικὴ καμπάνα στὸν οὐρανό.

Ἡ μαχητικότητα συνόρευε μὲ ἀπύθμενη θλίψη,
κι εἶχε παραιτηθεῖ ἀπὸ ὅσα ἤθελε νὰ πείσει,
δεματιάζοντας σκέψεις ἀπὸ κόκκους σιταριοῦ στὸ στάχι.
Ἀδύνατον νὰ γνωρίζουμε, ἀκόμα κι αὐτὰ ποὺ γνωρίζουμε·
ὅπως δείχνει κάθε φορὰ τὸ φεγγάρι μόνο τὸ μισό του πρόσωπο.
Ἡ ἡθελημένη ἀνεξαρτησία του ἀποτελοῦσε καὶ τὴ δύναμή του,
καθὼς κολυμποῦσε στὰ βαθιά καὶ στὸ ἀναπότρεπτο μέλλον του
σὰν βολίδα ἀγκαλιὰ μὲ τὴ δύναμη τῆς θάλασσας.

Στὰ γόνατά σου τὸ φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιο κανακίζει,
ἥλιους μικροὺς ἀναβοσβήνεις φωτεινούς,
καὶ παγιδεύεις τὰ ἀστέρια στὸν κόρφο τὸν κρυφὸ
ἀπὸ τὸν βυθὸ τοῦ πορφυροῦ βρεγμένου κοχυλιοῦ,
τῶν ἀνοιγμένων φύλλων τοῦ κόκκινου τριαντάφυλλου.
Ροδίζεις τοὺς χυμούς στοὺς ξεραμένους πόρους,
μὲ βλέμμα ποὺ εἶναι γεμάτο ἐμπιστοσύνη.
Γίνονται διάπυρα τὰ κάρβουνα κοντὰ σὲ ἄλλη φωτιά,

γίνεται φῶς τὸ σῶμα μὲ τὴν σύμφυση τῶν πόρων.
Ἡ κίνηση ἀρχίζει ὅταν συγκεντρωθεῖ πολλὴ πυρά.
Ἔχει πηδῆξει μέσα σ' ἓνα πύρινο στεφάνι.
Τὰ καλάμια φορτωμένα κίνηση καὶ φωτιὰ περιμένουν,
ὅπως οἱ συναντήσεις ποὺ δὲν ἔγιναν.
«Σὲ τοῦτον τὸν ἐφήμερον ὄχτο τοῦ καιροῦ, ὅπου βρεθήκαμε»
«Πάρε καὶ ζῆσε λίγες στιγμὲς καὶ πολυπικραμένες»,
τὴν ροπή τοῦ χρόνου ποὺ σοῦ ἀναλογεῖ.
(16.08.08, 16.12.08, 28.02.09)

ΟΙΝΟΧΟΑΙΣΟΝ

Ἡ θάλασσα μέχρι τὸ στῆθος σὲ σκεπάζει, ὀρθώσου στὴν ἐπιβουλή:
κατεβαίνουμε στὸν ἀγῶνα πλημμυρισμένοι ἀπὸ φῶς·
ἄλλοι ποὺ ψιθυρίζουν μὲ τὸν φθόνο
γνωμές κενές κυλιοῦνε στὸ σκοτάδι.

Χάρες ὑπάρχουν καὶ στὰ πράγματα τὰ ἴδια,
κῆποι νυμφῶν, λειμῶνες Ἀφροδίτης:
κόκκινα ρόδα βλαστάνουν τὰ χεῖλη τῆς νύφης ὑγρά,
κόκκινα βρεγμένα ρόδα ἀνοίγουν τὴ δεκτικότητα τους,
ὅταν δὲν μποροῦν στὴν κορυφὴ νὰ φτάσουν τὸ μῆλο
ποὺ κοκκινίζει ὅλο χυμοῦς γεμάτο ψηλὰ στὸν ἀκρόκλωνο,
ὅταν ἡ Λῆδα βρῆκε τὸ αὐγὸ κάτω ἀπὸ τὴν νυμφαία φτέρη,
καὶ τὸ ὕνι εἰσδύει θριαμβευτικὰ στὸ φουσκωμένο χῶμα
στὴ θερμὴ ποὺ προσφέρουν τὰ κλειστὰ φτερά·
ὄρθιες κλειστὲς οἱ πτέρυγες μὲλις προτοῦ πετάξει τὸ πουλί,
ἀνοίγει διάπλατη ὀρθή ἢ κόκκινη ἀνεμώνη.
Ἡ ὄρθια Κλεῖδα κοκκινίζει ἀπὸ ντροπὴ·
τὴν ἐμποδίζει ἡ αἰδῶς νὰ πεῖ αὐτὸ ποὺ θέλει,
τὴν ἡμερόφωνη λαλιά τοῦ ἀηδονιοῦ·
τὰ χεῖλη ἀκόμη ἀσχημάτιστα στὸν ἔρωτα.

Ἐξεψες ἅμαξα τὴ λάμψη τοῦ ἥλιου καὶ ἦρθες
στὸν πόθο τῆς ψυχῆς νὰ γίνεις σύμμαχος
κι ἀπὸ τὴν ἀδικία νὰ λυτρώσεις
μὲ τὴ λαλιά τοῦ ἔγχροδου ὀστράκου σου
καὶ τὰ μακριὰ μηνύματα τοῦ κοχυλιοῦ σου.
Θυμᾶσαι τοὺς στίχους ποὺ ἔγραψε ἡ λάμψη σου,
θηλὴ διπλῆς ἀπόσταξης ὠριμου σταφυλιοῦ,
τὶς φωτεινὲς διαδρομὲς καὶ τὶς δαντέλες ποὺ κέντησαν τὰ σύννεφα μὲ φῶς,
λεῖες σὰν πυρωμένο μάρμαρο διαδρομὲς,
γυμνοὶ στιλπνοὶ κορμοὶ πεύκων ποὺ ἐκβάλλουν στὴν λάμψη τοῦ ἥλιου.
Ἐπλεξες αὖρες λεπτὲς γύρω στὸ λαιμό σου,
ποὺ σπέρνουν μὲ ἀνατριχίλα τὴ θάλασσα,

ἀποσταγμένες χάρες με ἄρωμα γιασεμί,
πνέοντας μέσα ἀπὸ τὰ ἀνοικτὰ μελένια ἀγιοκλήματα.

Καὶ ἡ Σαπφὼ ἐνδίδοντας στὸν ἔρωτα τοῦ Πλάτωνα,
πλημμυρισμένη ἀπὸ φεγγοβολή,
τὸν ἑαυτὴ της μακαρίζοντας ποὺ ξέφυγε ἀπὸ τὰ δεσμά,
βλέπει τὸ φῶς καὶ τὴν αἰτία τοῦ φωτός στὸν ἔρωτά της.
(04.05.09, 03.06. 09)

ΔΙΕΞΟΔΟΣ

Ἦ πανσέληνος, λῆς καὶ δὲν ἦταν θέμα αἰτιότητας,
περίμενε στὰ ὄρη τῶν Ἀκαρνάνων γιὰ ὅλη τὴ μοναχικὴ διαδρομὴ,
ἔστρωνε μὲ φῶς τὸ δρόμο τῆς φυγῆς πρὸς τὸ Μεσολόγγι
καὶ καθόταν ὡς ἔπαθλο στὴν κορυφὴ τοῦ Καλάμου.
Ἦ θάλασσα στάθηκε στὸ φῶς μέχρι τὸν Κυθρό.

Ἔχω τὴ γεύση τοῦ θανάτου μέσα μου:
πολλὲς πτυχὲς πεθαίνουν τῆς ψυχῆς μου,
σταυροῦς στὰ μνήματα καρφώνω μὲ τίς λέξεις.

Πρῶι πρῶι ἀπὸ τίς κορυφές τῶν λόφων δύο μάτια ἀπὸ ἀκτίνες
μοῦ ἔδειχναν δρόμο στιπλνὸ στὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης.
Θὰ περάσουμε τὸν φράκτη αὐτό.
Μέσα ἀπὸ μαῦρα σύννεφα φωτίζεται ἓνα κομμάτι στεριᾶς.

Πορεία πρὸς τὴν πανσέληνο τοῦ Ἰουνίου ἀπὸ τὸ ἡπειρωτικὸ τοπίο,
ἀπὸ τὴν καταιγίδα, τὴν βροχὴ καὶ τὴν μιζέρια.
Ὅταν ἀνέτελλε στρώματα σύννεφα ἔκαναν κορνίζα τὸ φεγγάρι.
Ἦ εὐαισθησία τοῦ καλλιστήμονα πέρα ἀπὸ τὰ πέταλα τοῦ ἄνθους
χαϊδεύει στὸ πρόσωπο τὴν βραδιά.
ΡΙπές ἀπὸ γιασεμὶ φούσκωναν τὰ ἱστία
κι ἡ θάλασσα εἶχε γεμίσει μὲ αὐλάκια.
Τὸ μεσημέρι ἡ διαφάνεια ζωγράφιζε λαμπρὰ τὰ περιγράμματα.

Ὅταν σπινθήρας ἀστρικῆς οὐσίας ἀποκόπηκε ἡ ματιὰ,
λεπτὸ πύρινο φίδι ἡ φωτιά
ἀπλώνεται στὴν πλαγιὰ γρήγορα μὲ τίς σέρπες,
κι ὁ ἔρωτας γίνεται γλυκύπικρον ἀμάχανον ὄρπετον·
ἀρχὴ μικρὴ κι ἀψήφιστη τὴν πρώτη,
ἄναψε ὕστερα φωτιά.
Λεπτὴ δαντέλα κοφτὴ τὸ φανελάκι στὸ στῆθος
κινεῖται τρυφερὰ μὲ τὴν ἀνάσα σου·
ἄσπρο ἀνάγλυφο κέντημα τῆς θηλῆς

πού ὑψώνει τὸν νοῦ στὴν ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς
καὶ ρίχνει τὸ ξίφος στὴ γῆ.
Ταξιδεύουμε μὲ τὴν ψυχὴ κατάφυτη ἀπὸ νησάκια.
Μὲ πλοῖα γρήγορα σὰν τὸ φτερό καὶ σὰν τὴν σκέψη.
Κάθε νησί κι ἓνα λιμάνι σὰν ὠμέγα κεφαλαῖο
πού περιμένει νὰ χωρέσει τὴν σκέψη σου
πλησίστια πάνω στὰ ἄσπρα πανιά της,
μὲ φῶς γραμμένη, τυπωμένη στὸ γαλάζιο.
Ὡσπου νὰ μᾶς ἀκούσει ὁ συνομιλητὴς πού δὲν εἶναι διαθέσιμος.
(30.06.09, 28.08.09)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λῶρος	3
Μητρὶ φίλῃ	4
Ἀλεξανδρινὴ διόρθωση	5
Οὐ χρεῶν	6
Χωρὶς παραλήπτη	7
Ἀγνοία τοῦ ἀληθοῦς	8
Μορφὴ, Πανσέληνος	9
Κάτοψη	11
Οἶον ἀπὸ πυρὸς πηδῆσαντος ἐξαφθὲν φῶς	12
Ἡ μεγαλύτερη μέρα	13
Ἀναγνώριση	14
Χρησμοὶ	15
Αἶνος	17
Ἐν Δίκῃ Χρόνου	18
I. Δικαιοσύνη	18
II. Δρόμος	19
III. Εὐχαριστία	21
Εἰκόνα	22
Persona	23
Ἐρωτικὸ ἐπινίκιο	25
Κρόκοι	27
Ἔρως ἥρως	28
Ἀναλφάβητοι τοῦ ἔρωτα	30
Ἔρως φυσιολόγος	32
Τὸ πλήκτρο τοῦ ἥλιου	34
Στὴν ὁροφὴ τῶν ὀρέων	35
Βελλεροφόντης	37
Γλώσσα μυστικὴ	38
Διαδρομὲς ἐπὶ πτερύγων	40
Φράκτης	42
Νόστος - Συνάντηση	44
Κήρυκας πανσέληνος	46
Οἰνοχόαισον	48
Διέξοδος	50

Ἡ ποιητικὴ Συλλογὴ Μονόφυλλο Α΄
τοῦ Ἰ. Ν. Περυσινᾶκη τυπώθηκε τὸν
Ἰούνιο τοῦ 2010 σὲ 300 ἀντίτυπα
ἐκτὸς ἐμπορίου σὲ χαρτὶ Conqueror
laid τῶν ἑκατὸν εἴκοσι γραμμαρίων,
τὸ ἐξώφυλλο laid 220, στὸ τυπογρα-
φεῖο Θεοδωρίδης στὰ Ἰωάννινα

